

กุมารปาต จิรายุวัฒน์ ไฉโรธกรรม ธารณีสูตร
佛說長壽滅罪護諸童子陀羅尼經

罽賓國沙門佛陀波利奉 詔譯

พระพุทธรูปาลิตมหาเถระ ชาวเมืองกุฎา อินเดียเหนือ แปลจากสันสกฤตพากย์สู่จีนพากย์
พระวิศวะภัทร เขี้ยวเกี้ยว (釋聖傑) วัดเทพพุทธาราม แปลจากจีนพากย์สู่ไทยพากย์
เมื่อพุทธชยันตีกาลล่วงแล้ว ๒๕๕๑ ปี ๗ เดือน (เริ่มแปลวันที่ ๗-๑๗ กรกฎาคม)

บทนำ

พระสูตรปรารถนาคำว่าด้วยเรื่องกรรมวิบากของการทำแท้ง ยังให้มนุษย์หญิงชายผู้ได้อ่านและรับรู้เรื่องราว มีความสะดุ้งเกรงกลัวและละอายต่อบาปที่ตนก่อขึ้น เพราะตัณหาและกิเลสตัณหาที่ยังคิด ส่งผลให้ต้องทำร้ายชีวิตสัตว์ที่มากเกิดในครรภ์ อันมีกรรมเท่ากับการฆ่าชีวิตมนุษย์หนึ่งคน ยังให้ประตูลสวรรค์และมรรคผลนิพพานปิดสนิท ประตูปาปภูมิเปิดออก มีเจ้ากรรมนายเวรติดตามไปทุกภพชาติ จุดรั้งให้หาความเจริญในชีวิตมิได้

สูตรนี้มีใจความปกป้องเด็กหญิงชายที่จะมากเกิดในครรภ์ มิให้ผู้เป็นบิดามารดาทำลายเสีย(護諸童子) ว่าด้วยปฏิจลสมุปบาท และอานิสงค์ของพระธรรมที่บันดาลให้วิบากกรรมสิ้นสูญและมีอายุชยยืนนาน(長壽滅罪) พร้อมกับมีธารณีมนตร์(陀羅尼) สูตรนี้จึงชื่อว่า 佛說長壽滅罪護諸童子陀羅尼經 หรือ **กุมารपाल ธารณีสูตร**

อนึ่ง ยังมีอีกสูตรหนึ่งชื่อ 佛說護諸童子陀羅尼經 หรือ **กุมารपालธารณีสูตร** แปลโดยพระโพธิธิจิมหาเถระ ซึ่งมีเนื้อหาใกล้เคียงกันคือปกป้องเด็กหญิงชายจากภัยของปีศาจและโรคภัยต่างๆ เว้นแต่ไม่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทำแท้ง และมีเนื้อหาที่สั้นกว่าพระสูตรข้างต้นมาก ภายในพระสูตรฉบับหลังนี้ยังมีธารณี ๒ บทเช่นกัน ซึ่งสามารถเทียบเป็นภาษาสันสกฤตจากธารณีปิฎกได้ครบสมบูรณ์ ซึ่งจะได้พิมพ์ไว้ในเล่มนี้ด้วย

อุบาสิกา PENNY หรือ 連富貴 ได้มีโพธิจิต นำพระสูตรบทนี้ ในภาคภาษาจีนมามอบให้ และขอให้แปลเป็นภาษาไทย เพื่อประโยชน์แก่หญิงที่เคยทำแท้งหรือหญิงชายที่มีส่วนในกรรมชนิดนี้ ซึ่งจะต้องรับวิบากกรรมร้ายแรงส่งผลให้มีอายุสั้น มีโรคประหลาด และต้องไปเกิดเป็นสัตว์นรกและเดรัจฉาน เวียนว่ายทุกข์ทรมานยากจะหลุดพ้น อาตมาภาพจึงรับไว้และแปลจากภาษาจีนสู่ภาษาไทยตามที่ปรากฏนี้ ด้วยความยินดีและอนุโมทนา

หวังว่าหมู่มวลสัตว์ที่ได้ทำกรรมร้ายแรงชนิดนี้แล้ว จะได้มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระธรรมเป็นที่พึ่ง ยังตนให้บริสุทธิ์จากวิบากกรรม การสำนึกละอายในความผิดที่ผ่านมาด้วยความจริงใจและไม่กระทำอีกเท่านั้น จึงหยุดยั้งวิบากกรรมได้ชั่วขณะ เพราะอำนาจแห่งพระธรรมละลายบาปให้เจือจางได้จนน้ำละลายเกลือ แต่ความเค็มของเกลือคือบาปก็ยังคงอยู่ หากน้ำคือบุญเหือดแห้งไปแล้วเกลือกก็ปรากฏและมีรสเค็มร้ายแรงดังเดิม

เราท่านทั้งหลายผู้เชื่อว่าเป็นพุทธบริษัท ได้สั่งสมบุญในพระพุทธานุภาพ ล้วนเป็นผู้มีบุญละลายบาปให้เจือจางไปมาก จนมองไม่เห็นโทษ ไม่เกรงกลัวสังสารวัฏ หลงระเหิมมัวเมาในชีวิต มิบำเพ็ญกรรมให้ยิ่งขึ้นไป แต่กลับใช้ร่างกายและทรัพย์ในทางที่ผิดทำนองคลองธรรม เมื่อน้ำบุญเหือดแห้งแต่เกลือบาปมากขึ้นแล้วก็ยากจะแก้ไข

อาตมาภาพหวังว่าพระสูตรนี้จะเป็นแสงสว่างแก่ผู้เคยสร้างกรรมทำลายกรรม ยังให้สัตว์ทั้งหลายได้มีพระธรรมคือปฏิจลสมุปบาท อันเป็นอุบายแห่งพระสูตรนี้เป็นที่พึ่ง บันดาลให้มีอายุชยยืนยาวนาน ไร้โรคภัย ใช้ชีพสังขารนี้ยังประโยชน์แก่ตนเองคือขัดเกลากิเลส พากเพียรบำเพ็ญกรรมและยังประโยชน์แก่สัตว์ทั้งปวง จนถึงที่สุดแห่งกรรมเทอญ...

พระวิศวกัทร เขียวเกี้ยว

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๑

กุมารปาต จิรายุวัฒน์ นิโรธกรรม ธารณีสูตร

佛說長壽滅罪護諸童子陀羅尼經

罽賓國沙門佛陀波利奉 詔譯

พระพุทธปาติมหาเถระ^๑ ชาวเมืองกุภา^๒ ชาวอินเดียเหนือ แปลจากสันสกฤตพากย์สู่จีนพากย์
พระวิศรวัทร เสี่ยเกียก(釋聖傑) วัดเทพพุทธาราม แปลจากจีนพากย์สู่ไทยพากย์
เมื่อพุทธชุกกาลล่วงแล้ว ๒๕๕๑ ปี ๗ เดือน (เริ่มแปลวันที่ ๗-๑๗ กรกฎาคม)

如是我聞。一時佛在。王舍城耆闍崛山中。與大比丘眾。千二百五十人俱。諸大菩薩。萬二千人俱。及諸天龍。八部鬼神。人非人等。共會說法。

ข้าพเจ้าได้สดับมาดังนี้ สมัยหนึ่งพระพุทธองค์ประทับยับยั้งที่เมืองราชคฤห์ในคิชมกุฏสิงขร พร้อมด้วยภิกษุหมู่ใหญ่หนึ่งพันสองร้อยห้าสิบลรูป มหาโพธิสัตว์หนึ่งหมื่นสองพันองค์ และบรรดาเทวดา นาค ภูติในคติแปด มนุษย์และอมมนุษย์ต่างมารวมกันอยู่เพื่อสดับการแสดงธรรม

爾時世尊。於其面門。以佛神力。放種種光。其光五色。青黃赤白。一色之中。有無量化佛。能作佛事。不可思議。一一化佛。有無量化菩薩。讚頌佛德。其光微妙。難可測量。上至非非想天。下至阿鼻地獄。徧布八萬。無不普照。其中眾生。遇佛光者。自然念佛。皆得初地方便三昧。

สมัยนั้นพระโลกนาถเจ้า ทรงใช้กำลังแห่งพุทธานุภาพ ฉายศุภรังสีนานาประการออกจากพระโอษฐ์ อันมีวาระห้าประการ มีเขียว เหลือง แดง ขาว เป็นต้น แต่ละวาระหนึ่งนั้นมีพุทธนิรมิตจำนวนประมาณมิได้ อันสามารถกระทำพุทธกิจได้เป็นอนิจนิตย แต่ละพุทธนิรมิตหนึ่งๆ ก็มีโพธิสัตว์นิรมิตอีกจำนวนประมาณมิได้ ที่สรรเสริญอยู่ซึ่งพระพุทธคุณ อันรัศมีนั้นมีความสวยงามและวิเศษยิ่งนัก จักหยั่งวัดได้โดยยาก เบื้องบนจรดแนวสัตตภูวนาสัตตภูวนาทิพยภูมิ เบื้องล่างจนถึงอเวจีมหานรกและนiryสถานอีกแปดหมื่นโดยรอบนั้นก็ส่องฉายไปถึง สรรพสัตว์ในนั้นที่ได้ประสบพระพุทธรังสีนี้แล้ว ย่อมมีปกติระลึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วล้วนได้บรรลุอุบายสมาธิของพระโพธิสัตว์ที่ดำรงปฐมภูมิ

爾時眾中。有新發意菩薩四十九人。各欲從佛求長壽命。無能發問。

ครั้งนั้นท่ามกลางธรรมสภา มีโพธิสัตว์ผู้เพิ่งบังเกิดโพธิจิตสี่สิบเก้าคน ล้วนปรารถนาจักขอความมีอายุยืนยาวจากพระพุทธองค์ แต่มีอากทูลถาม

^๑ อีกชื่อคือ พุทธปาติ ศิษย์ของท่านนาคารชุน ผู้ก่อตั้งนิกายมหายานิกะ

^๒ หรือ กุปาน ชื่อแคว้นโกเณในประเทศกรีก, ชื่อที่พวกฮั่นเรียกแคว้นแคชเมียร์

時文殊師利菩薩。知有所疑。從座而起。偏袒右肩。合掌向佛。而白佛言。世尊。我見眾中有所疑者。今欲諮問。唯願如來。聽我所說。

พระมัญชุศรีโพธิสัตว์ล่วงรู้ความสงสัยเหล่านั้น จึงลุกจากอาสนะลดผ้าอุตตราสงค์เฉวียงป่าขวา ประนมกรด้านพระพุทธองค์แล้วทูลว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า ข้าพระองค์พบว่าในธรรมสภาแห่งนี้มีผู้สงสัย อยู่ บัดนี้จึงขอประทานพระบรมพุทธานุญาตทูลถาม ขอพระตถาคตโปรดสดับด้วยเถิด

佛言。善哉善哉。文殊師利。汝有所疑。當恣汝問。

ตรัสว่า สาธุๆ มัญชุศรี เธอสงสัยก็จงถามเถิด

文殊師利言。世尊。一切眾生。於生死海。造諸惡業。從劫至劫。輪迴六道。縱得人身。得短命報。云何令其得壽命長。滅諸惡業。唯願世尊。說長壽法。

พระมัญชุศรีทูลว่า ข้าแต่พระโลกนาถ สรรพสัตว์ทั้งปวงในสังสารวัฏสาคร ได้กระทำอกุศลกรรม ต่างๆ จากกัลป์^๓หนึ่งถึงอีกกัลป์หนึ่ง วนเวียนอยู่ในภูมิทั้งหก แม้ว่ามีกายมนุษย์แต่ได้รับวิบากให้อายุขัย สั้น ด้วยเหตุไฉนจักยังให้สัตว์เหล่านั้นมีอายุขัยยืนยาว สลายอกุศลกรรมทั้งปวง ขอพระโลกนาถเจ้า ตรัส ธรรมอันยังให้มีอายุขัยยืนยาวนานด้วยเถิดพระเจ้าข้า

佛言。文殊汝大慈無量。愍念罪苦眾生。能問斯事。我若具說。一切眾生。無能信受。

ตรัสว่า มัญชุศรีเธอมีเมตตายิ่งใหญ่ประมาณมิได้ ที่ระลึกถึงบาปทุกข์ของสรรพสัตว์ จึงสามารถ ถามเรื่องราวเหล่านั้น หากตถาคตกล่าว สรรพสัตว์ทั้งปวงจักมีอายุขัยยืนยาว

文殊師利重白佛言。世尊。一切種智。天人之師。普覆眾生。是大慈父。一音演說。為大法王。唯願世尊。哀愍廣說。

พระมัญชุศรีได้ทูลย้ำว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า ผู้สัพพัญญู ผู้เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ ใน หมู่สัตว์ผู้ไม่เขลาทั้งปวงทรงเป็นบิดาผู้มีเมตตายิ่งใหญ่ พระสุรเสียงเดียวของพระองค์ที่เป็นมหาธรรมราชา ขอพระโลกนาถเจ้าโปรดสงสาร ตรัสแสดงให้กว้างขวางออกไปเถิดพระเจ้าข้า

^๓ กัลป์, กัป คือ กาลกำหนดระยะเวลายาวนานเหลือเกิน ที่กำหนดว่าโลกคือสกาลจักรวาลประลัยครั้งหนึ่ง (ศาสนาฮินดูว่าเป็นวันคืนหนึ่งของพระพรหม) ท่านให้เข้าใจด้วย อุปมาว่า เปรียบเหมือนเม็ฐเขาคีลาล้วน กว้าง ยาว สูง ด้านละ ๑ โยชน์ ทุก ๑๐๐ ปี มีคนนำผ้าเนื้อละเอียดอย่างดีมาลูบครั้งหนึ่ง จนกว่าภูเขานั้นจะสึกหรือลื่นไป กัปหนึ่งยาว กว่านั้น

佛便微笑。普告大眾。汝等諦聽。當為汝說。過去世時。有世界名無垢清淨。其土有佛。號普光正見、如來、應供、正徧知、明行足、善逝、世間解、無上士、調御丈夫、天人師、佛、世尊。為無量無邊菩薩大眾。恭敬圍繞。

พระพุทธองค์ทรงแย้มสรวลแล้วรับสั่งกับมหาชนว่า เธอทั้งหลายพึงสดับเถิด ตถาคตจะกล่าวแก่เธอ เมื่ออดีตชาติมีโลกธาตุหนึ่งชื่อ **ศุทธิวิมล** ดินแดนนั้นมีพระพุทธเจ้าพระนามว่า **สมันตประภาสัมมาทัศนะ** เป็นผู้เสด็จมาแล้วอย่างนั้น ผู้ไกลจากกิเลสและควรรู้อาชีพ ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ผู้สมบูรณ์ด้วยวิชาและจรณะ ผู้เสด็จไปได้แล้วผู้รู้แจ้งโลก ผู้ยอดเยี่ยมหาผู้อื่นเสมอมิได้ ผู้ฝึกบวชที่ควรฝึก ผู้เป็นครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ผู้ตื่นแล้วและเป็นที่ยิ่งแห่งโลก มีโพธิสัตว์หมู่ใหญ่ประมาณจำนวนมิได้ หาขอบเขตมิได้แวดล้อมอยู่ด้วยเคารพ

其佛法中。有一優婆夷。名曰顛倒。聞佛出世。求欲出家。悲號嘯哭。白彼佛言。世尊。我有惡業。求欲懺悔。唯願世尊。聽我具說。我於昔時。身懷胎孕。足滿八月。為家法故。不貪兒息。遂服毒藥。殺子傷胎。唯生死兒。人形具足。曾聞智人來謂我言。若固傷胎。此人現世得重病報。壽命短薄。墮阿鼻獄。受大苦惱。我今惟忖。生大悲懼。唯願世尊。以慈悲力。為我說法。聽我出家。令免斯苦。

เมื่อพุทธบาทกาลครั้งนั้น มีอุบาสิกานึงชื่อ **วิปลาส** ได้ยินว่าพระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นแล้วในโลก จึงปรารถนาจักออกบวช ได้ร้องไห้คร่ำครวญมาทูลพระพุทธเจ้าพระองค์นั้นว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า หม่อมฉันเมื่อกุศลกรรม ปรารถนาจักขมากรรม ขอพระโลกนาถเจ้าโปรดสดับวาจาของหม่อมฉันด้วยเถิด เมื่อกาลก่อนหม่อมฉันได้ทำลายกรรมที่ครบแปดเดือนบริบูรณ์ เพราะกฎของบ้านจึงมีต้องการเด็กเอาไว้ จึงวางยาพิษสังหารบุตรทำลายกรรม บุตรที่เป็นตายนี้มีลักษณะของมนุษย์โดยสมบูรณ์แล้ว เคยได้ยินบัณฑิตกล่าวกับหม่อมฉันว่า หากทำลายกรรมแล้ว บุคคลนี้ในชาติปัจจุบันย่อมเป็นผู้มีโรคร้ายแรง มีอายุขัยสั้นชะตาเปราะบาง จะตกสู่เวจีรับทุกขเวทนาแสนสาหัส บัดนี้หม่อมฉันใคร่ครวญแล้วจึงเกรงกลัวยิ่งนัก ขอพระโลกนาถเจ้าทรงอาศัยกำลังแห่งพระเมตตากรุณา แสดงธรรมแก่หม่อมฉันให้ได้โอกาสออกบวช งดเว้นซึ่งทุกข์นั้นด้วยเถิด

爾時普光正見如來。告顛倒言。世間有五種懺悔難滅。何等為五。一者殺父。二者殺母。三者殺胎。四者出佛身血。五者破和合僧。如此惡業。罪難消滅。

สมัยนั้น พระสมันตประภาสัมาทศนะตถาคต พระกรุณาตรัสแกนางวิปลาว่า ในจักรวาลมีฆา
กรรมทำชนิดที่ยากจักสลายกรรมได้ มีประการใดฤๅ หนึ่งฆ่าบิดา สองฆ่ามารดา สามปหารกรรม สี่ยัง
พระพุทเจ้าให้หื้อพระโลหิต ทำทำลายสามัคคีแห่งสงฆ์ อุกุศลกรรมเหล่านี้แหละ ที่มีบาปยากจักดับสลาย

爾時顛倒女人。嘯號哽咽。悲泣雨淚。五體投地。跪轉佛前。而白
佛言。世尊。大慈救護一切。唯願世尊。憐愍說法。

ครั้งนั้นนางวิปลา จึงร้องให้คร่ำครวญแล้วหลังรินน้ำตาตั้งสายฝน กระทำเบญจางคประดิษฐ์
เฉพาะพระพุทเจ้าแล้วทูลว่า พระโลกนาถเจ้าทรงพระเมตตายิ่งใหญ่อนุเคราะห์คุ้มครองสัตว์ทั้งปวง
ขอพระโลกนาถเจ้าสงสารหม่อมฉันโปรดแสดงธรรมด้วยเถิด

普光正見如來。而重告言。汝此惡業。當墮阿鼻地獄。無有休息。
熱地獄中。暫遇寒風。罪人暫寒。寒地獄中。暫遇熱風。罪人暫熱。無間
地獄。無有是處。上火徹下。下火徹上。四面鐵牆。上安鐵網。東西四
門。有猛業火。若有一人。身亦徧獄。身長八萬由旬。若眾多人。亦皆徧
滿。罪人徧身。有大鐵蛇。其毒苦痛。甚於猛火。或從口入。從眼耳出。
周帀纏身。從劫至劫。罪人肢節。常出猛火。復有鐵鷄。啄食其肉。或有
銅狗。齧齧其身。牛頭獄卒。手執兵具。發大惡聲。如雷霹靂。汝固殺
胎。當受此苦。我若妄說。不名為佛。

พระสมันตประภาสัมาทศนะตถาคต ทรงกล่าวซ้ำอีกว่า อุกุศลกรรมนี้ของเธอ จักยังให้ตกอเวจี
มหานรกหากการหยุดพักมิได้ ในนรกร้อนเมื่อได้สัมผัสสลมเย็นชั่วครู่ อุกุศลบุคคลก็ยิ่งเย็นชั่วครู่ ในนรกเย็น
เมื่อได้สัมผัสสลมร้อนชั่วครู่ อุกุศลบุคคลก็ร้อนชั่วครู่ แต่อเวจินั้นมิเป็นเช่นนี้ เพลิงจากด้านบนลูกโซน
ตลอดถึงเบื้องล่าง เพลิงจากเบื้องล่างพวยพุ่งตลอดถึงเบื้องบน ทั้งสี่ด้านเป็นกำแพงเหล็กกล้า ด้านบนมีตา
ข่ายเหล็กกล้า ทวารด้านตะวันออก ตะวันตกทั้งสี่ทิศล้วนร้อนแรงด้วยเปลวเพลิงแห่งกรรม หากมีบุคคล
เดียวกายก็จักเต็มไปด้วยเพลิง แม้นจักมีกายสูงแปดหมื่นโยชน์ก็ตาม ฤๅหากมีหลายคนก็จักเต็มไปด้วย
เพลิงทั้งสิ้น ทิวสรรพางกายแห่งคนบาปนั้นจักมีสรรพพิษเหล็กขนาดมหึมา ที่มีพิษร้ายแรงยังให้เกิด
ทุกขเวทนายิ่งด้วยเปลวเพลิง บ้างเลื้อยเข้าทางปาก บ้างเข้าทางตาแล้วออกทางหู ผู้รัดอ้อมอยู่รอบกาย เป็น
เวลาจากกำไลหนึ่งถึงอีกกำไลหนึ่ง แขนและขาของคนบาปนั้นจักมีเปลวเพลิงประทุออกมาอยู่เป็นนิจ ยังมี
อีกาเหล็กที่จักกินเนื้อ บ้างก็มีสุนัขทองแดงมากัดเคี้ยวกายนั้น มีนายนิรยบาลซึ่งมีศิโรชนะเป็นวัวถือมีดดาบ
ไล่ตวาดด้วยเสียงอันดุร้ายประหนึ่งอสูรนิบาต เธอเป็นผู้ปหารกรรมเสียแล้ว พึงรับทุกข์เช่นนี้ หากเรามุสา
แล้วไซ้ร้ย่อมมิได้ชื่อว่าพุทระ

爾時顛倒女人。聞佛說已。悲咽躄地。漸得蘇息。重白佛言。世尊。唯我一人。受斯苦痛。為復一切眾生。皆受此苦。

ครั้งนั้นเมื่อนางวิปลาสา ได้สดับพระพุทธรวจนแล้ว จึงยังร้องไห้คร่ำครวญแล้วเกลือกกลิ้งที่ผืนดิน เมื่อสติเริ่มคืนกลับจึงกราบพูลพระพุทธรองค์อีกว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า หาใช่หม่อมฉันผู้เดียวที่จักรับทุกข์เวทนานั้น แต่ยังมีสรรพสัตว์ต่างๆที่จักได้รับทุกข์เช่นนี้ด้วย

普光如來告顛倒言。汝子在胎。人形具足。在生熟二藏。猶如地獄。兩石壓身。母若熱食。如熱地獄。母餐冷食。如冷地獄。終日苦痛。在無明中。汝更惡心。固服毒藥。汝此惡業。自墮阿鼻。地獄罪人是汝儔侶。

พระสมันตประภาสัมาทศนะตถาคตตรัสกับนางวิปลาสาว่า บุตรแห่งเธอนั้นอยู่ในครรภ์ ประกอบด้วยมนุษย์ลักษณะสมบูรณ์ เมื่อยามจักกำเนิด(ตั้งอยู่)ในที่สองแห่ง อุปรมาณรกที่มีศิลาสองก้อน กดทับอยู่บนกาย มารดาหากกินอาหารร้อน(บุตร)ก็เหมือนอยู่ในนรกร้อน มารดาหากกินอาหารเย็น ก็ดุจอยู่ในนรกเย็น ทุกข์ทรมานอยู่ในความมืดมิดจนถึงวันสุดท้าย เธอยังมีจิตบาป วางยาพิษเสีย อุกุศลกรรมนี้ของเธอ จักยังให้ตกสู่เวจี คนบาปในนรกนั้นแลจักเป็นสหายของเธอ

顛倒女人悲號。重白。我聞智者說如是言。若造諸惡。值佛及僧。懺悔即滅。設所命終。入諸地獄。造小福者。還得生天。於意云何。願為我說。

นางวิปลาสาโศกเศร้าแล้วพูลอีกว่า หม่อมฉันได้ยินบัณฑิตกล่าวเช่นนี้ว่า หากกระทำความชั่วทั้งปวง แล้วได้พบพระพุทธรเจ้าและสงฆ์ เมื่อขมากรรมแล้วกรรมย่อมดับไปได้ หากไม่แล้วเมื่อสิ้นชีพจักเข้าสู่รอกทั้งหลาย ผู้กระทำกุศลเล็กน้อยจักได้เกิดยังสวรรค์ เป็นตามมตินี้หรือไม่ ขอพระองค์ตรัสแก้หม่อมฉันด้วยเถิด

普光正見如來。告顛倒言。若有眾生。造諸重罪。遇佛及僧。至誠懺悔。不復更作。罪得消滅。設所命終。閻摩羅法王推問未定。亡者生存六親眷屬。請佛迎僧。七日之內。轉讀大藥方等經典。燒香散花。當有冥使。檢覆善惡。持五色神幡。來至王所。其幡前後。歌詠讚歎。出微妙聲。柔和善順。報閻王言。此人積善。

พระสมันตประภาสัมาทศนะตถาคตตรัสกับนางวิปลาสาว่า หากมีสรรพสัตว์ที่ทำความร้ายแรงทั้งปวง เมื่อพบพระพุทธรเจ้าและสงฆ์ ได้ขมากรรมสำนึกผิดด้วยความจริงใจ แล้วไม่กระทำอีก บาปนั้นย่อมดับสลายไป เมื่อสิ้นชีพแล้วพญายมราชผู้ทรงธรรมจักได้ถามด้วยยังไม่แน่ชัด ญาติมิตรทั้งหกประเภท^๔ ผู้

^๔ 六親 คือ ญาติทั้ง ๖ คือ พ่อ แม่ พี่ น้อง เมีย ลูก

ยังมีชีวิตอยู่ของผู้สิ้นชีพนั้น หากได้อัญเชิญพระพุทธรูปเจ้าและนิมนต์หมู่สงฆ์ให้ภายในเจ็ดทิวาเจ็ดราตรีมา
สังฆวิชัยมหายานสูตรซ้ำๆ ร่ำสุคนธ์และเกสรดอกไม้บูชาแล้วไซ้ จักมียมทูตผู้ตรวจสอบความดีชั่วถือ
ธวัชเบญจรงค์^๕ มายังเบื้องหน้ายมราช ตลอดทั้งเบื้องหน้าและหลังของชนนั้นจะมีเสียงสรรเสริญสดุดี
ไพเราะน่าฟัง แล้วประกาศต่อยมราชนั้นว่า บุคคลนี้ได้สั่งสมกุศลเอาไว้

或多亡者。七日之內。信邪倒見。不信佛法大藥經典。無慈孝心。
無慈悲心。當有冥使。持一黑旛。其旛前後。有無量惡鬼。報閻王言。此
人積惡。

ยังมีผู้สิ้นชีพเป็นอันมากในเจ็ดทิวา ได้หลงเชื่อต่อมิฉะทิวามีความเห็นวิปลาส มีศรัทธาพุทธธรรม
คือมหายานสูตร ไร้จิตตัญญูและจิตเมตตากุณา จักมียมทูตถือเอากาฬธวัชมา ตลอดทั้งเบื้องหน้าและ
หลังของชนที่ดำเนิน จะมีปีศาจร้ายจำนวนประมาณมิได้ ประกาศต่อยมราชนั้นว่า บุคคลนี้ได้สั่งสมกุศล
เอาไว้

爾時閻羅法王。見五色旛至。心大歡喜。高聲唱言。願我罪身。亦
同汝善。當此之時。諸地獄中。變為清泉。刀山劍樹。如蓮華生。一切罪
人。咸受快樂。若見黑旛。閻王瞋怒。惡聲震裂。則將罪人。付十八獄。
或上劍樹。或刀山中。或臥鐵牀。或抱銅柱。牛犁拔舌。碓擣磙磨。一日之
中。萬死萬生。乃至展轉。墮阿鼻獄。受大苦痛。從劫至劫。無有休息。

ครั้งนั้นยมธรรมราชา เมื่อได้เห็นธวัชเบญจรงค์มาถึงจิตก็เป็นสุขโสมนัสยิ่งนัก จักกล่าวด้วยเสียง
อันดังว่า ขอให้กายอันเป็นโทษของเรามีกุศลเช่นเธอด้วยเถิด ในเพลานั้น ในนิริยสถานทั้งหลาย จึงแปร
เปลี่ยนเป็นบ่อน้ำใส ภูเขาตบ ต้นไม้มีด ก็(แปรเปลี่ยน)ดุดอกบัว บรรดาคนบาปทั้งปวงนั้นล้วนได้รับความ
ความสุขเกษม หากได้เห็นกาฬธวัช ยมราชจักโกรธเคืองยิ่งนักกับทวาดด้วยสุรเสียงอันดุเดือด แล้วนำคน
บาปไปยังนรกทั้งสิบแปดขุม บ้างขึ้นต้นไม้มีด บ้างอยู่ในภูเขาตบ บ้างนอนบนเตียงเหล็กร้อน บ้างอุ้มเสา
ทองแดงร้อน มียมทูตศิระขวามาตัดตึงลิ้น บดขยี้ร่างกาย ในหนึ่งวันจักเกิดและตายนับหมื่นครั้งวนเวียน
อยู่เช่นนี้ บ้างตกสู่เวจิมทานรกรับทุกขทรมานใหญ่หลวงนัก จากกัลป์หนึ่งถึงกัลป์หนึ่งมิได้หยุดพักแม้
ขณะเดียว

所言未訖。爾時空中。有大惡聲。喚言。顛倒女人。汝固殺胎。受
短命報。我是鬼使。故來追汝。顛倒女人。驚愕悲泣。抱如來足。唯願世
尊。為我廣說。諸佛法藏。滅罪因緣。死當願畢。

^๕ คือ ธง ๕ สี ซึ่งถือว่าเป็นธงมงคล

ขณะที่ยังตรัสไม่จบ ขณะนั้นในอากาศมีเสียงอันดุร้ายร้องว่า นางวิปลาส เจ้าได้ปหารกรรมเสียแล้ว จักได้รับวิบากคืออายุขัยสั้น เราคือยมทูตเหตุนี้จึงมารับเจ้า นางวิปลาสจึงหวาดกลัวตื่นตระหนกแล้วร้องให้ ยึดพระบาทแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ พลังกล่าวว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า โปรดแสดงธรรมปิฎกของพระพุทธเจ้าทั้งปวง อันจักดับเหตุปัจจัยแห่งบาปแก่หม่อมฉันด้วยเถิด อันความตายจักมาถึงแล้วพระเจ้าข้า

爾時普光正見如來。以佛威力。報鬼使言。無常殺鬼。我今現欲為顛倒女。說長壽命滅罪經。且待須臾。自當有證。汝當諦聽。我當為汝。依過去千佛。說諸佛祕法長壽命經。令遣汝等。遠離惡道。

พระสมันตประกาศสัมมาทัศนะตถาคต ตรัสกับยมทูตนั้นด้วยพระพุทธานุภาพว่า ดูก่อนอนิจจภูติ^๖ บัดนี้ตถาคตจักแสดงจิรายุวัฒน์กรรมนิโรธสูตรแก่นางวิปลาสนี้ จงรอสักเดี๋ยวเถิด เธอเองก็จักได้เป็นสักขีด้วย จงได้สดับเถิดนางวิปลาส ตถาคตจะกล่าวแก่เธอ ด้วยพระพุทธเจ้าในอดีตจำนวนหนึ่งพัน ได้แสดงจิรายุวัฒน์สูตรที่เป็นความลับของพระพุทธเจ้าทั้งปวงไว้ บัดนี้จักมอบแก่เธอ ยังให้ไกลจากอบายมรรค

顛倒當知。此無常殺鬼。情求難脫。縱有無量百千金銀琉璃磈磈赤珠瑪瑙。而將贖命。無能得免。縱使國王王子。大臣長者。恃其勢力。無常鬼至。斷其寶命。無一能免。

พึงทราบเถิดวิปลาส การหมายให้พ้นจากอนิจจภูตินี้ยากยิ่ง แม้นจักมีทอง เงิน ไวยุรย์ บุษราคัม ไมรา ทับทิมจำนวนร้อยพันประการหาประมาณมิได้ นำมาถ่อถอนชีวิตก็มีอาจกระทำ แม้นจักใช้อำนาจแห่งพระราชา ราชบุตร มหาอำมาตย์ คหบดีเหล่านั้น เมื่ออนิจจภูติมาถึงแล้วย่อมยังอายุขัยที่มีค่าดุจรัตนะให้ขาดสิ้นไป ไม่มีแม้ใครเลยที่จะละเว้น

顛倒當知。唯佛一字。能免斯苦。顛倒。世有二人。甚為希有。如優曇花。難可值遇。一者不行惡法。二者有罪即能懺悔。如是之人。甚為希有。汝能至心。於我懺悔。我當為汝說長壽經。令汝得免無常鬼苦。

พึงทราบเถิดวิปลาส มีเพียงพระพุทธรุที่สามารควั้นซึ่งทุกขนั้น วิปลาสเอ๋ย ในโลกมีบุคคลสองประเภท ที่จักมีได้ยากยิ่งดุจดอกอุทุมพร^๗ ยากจักได้ประสบคือ หนึ่งในผู้มีประพตือกุศลธรรม สองผู้มีบาปแล้วสามารถขมากรรม บุคคลเช่นนี้ที่จักหาได้ยาก เธอสามารถสำนึกผิดต่อตถาคตด้วยความเป็นที่สุดแห่งใจ ตถาคตจึงจะแสดงจิรายุวัฒน์สูตรแก่เธอ ยังให้เธอเว้นเสียซึ่งทุกข์จากอนิจจภูติ

^๖ 無常殺鬼、無常死鬼 คือชื่อยมทูตที่มารับดวงวิญญาณผู้ตาย มีความหมายคือ ภูมิต่างความไม่เที่ยง หรือภูติแห่งความตาย

^๗ หรือต้นมะเดื่อ เป็นชื่อต้นไม้ในนิยายซึ่งกล่าวกันว่าออกผลโดยไม่ผลิดอก ต่อ ๓,๐๐๐ ปีจึงจะออกดอกครั้งหนึ่ง มีปรากฏในนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนา หมายถึงสิ่งที่หายากนานๆครั้งจึงจะเกิดขึ้น และเปรียบความหมายกับการปรากฏขึ้นของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ว่ายากยิ่งนัก

顛倒當知。未來世中。五濁亂時。若有眾生。造諸重罪。殺父害母。毒藥殺胎。破塔壞寺。出佛身血。破和合僧。如是等罪。五逆眾生。若能受持此長壽經。書寫讀誦。若自書。若遣人書。猶尚罪滅。得生梵天。何況汝今親得見我。善哉顛倒。汝於無量曠劫。種諸善根。我今因汝善問。慇懃懺悔。即得轉于無上法輪。能度無邊生死大海。能與波旬共戰。能摧波旬所立勝幢。汝當諦聽。我當依過去諸佛。說十二因緣法。

ฟังทราบเกิดวิปัสสนา ในอนาคตเมื่อสมัยแห่งความเลื่อมและความวุ่นวายทำประการ^๙ หากมีสรรพสัตว์กระทำบาปร้ายแรง ฆ่าบิดา ทำร้ายมารดา วางยาพิษทำลายครรรค์ ทำลายประสฐูปและอาราม ยังพระพุทธเจ้าให้ห้อพระโลหิต ยังสงฆ์ให้แตกแยก ด้วยกรรมต่างๆนี้ สรรพสัตว์ที่ต้องอนันตริยกรรมแล้ว หากสามารถจดจำ^{๑๐} จิรายุวัฒน์สูตรนี้ ได้**จารึกคัดลอก**^{๑๑} อ่านท่องสาธยาย แม้เขียนด้วยตน แม้จ้างวานให้ผู้อื่นเขียน ก็เสมือนว่าบาปโทษนั้นดับสิ้นไป ได้อุบัตียังพรหมโลก แล้วจักประสาได้กับเธอที่อยู่ใกล้ได้แล เห็นตถาคตในบัดนี้เล่า ดีแล้ววิปัสสนา ในกัลป์อันว่างเปล่าจำนวนประมาณมิได้ เธอได้ปลุกฝังกุศลมูลทั้งปวงเอาไว้ เป็นเหตุให้ตถาคตได้ถามเธอด้วยดี และรับชมกรรมด้วยอัธยาศัยอันดี จักยังให้พระอนุตรธรรมจักรได้หมุนไป สามารถจุดช่วยสังสารวัฏสาครอันไร้ขอบเขต สามารถยังให้**ผู้มีบาป**^{๑๒} มีกายสิ้นเทาด้วยความกลัว สามารถหักโค่นกาฬวัชระของผู้มีบาป เธอพึงสดับเกิด ตถาคตจักแสดง**ธรรมอันเป็นเหตุปัจจัยสิบสองประการ**^{๑๓} ตามพระพุทธเจ้าทั้งปวงในครั้งอดีต

無明緣行。行緣識。識緣名色。名色緣六入。六入緣觸。觸緣受。受緣愛。愛緣取。取緣有。有緣生。生緣老死憂悲苦惱。。

อวิชชาเป็นปัจจัยของสังขาร สังขารเป็นปัจจัยของวิญญาณ วิญญาณเป็นปัจจัยของนามรูป นามรูปเป็นปัจจัยของสฬายตนะ สฬายตนะเป็นปัจจัยของผัสสะ ผัสสะเป็นปัจจัยของเวทนา เวทนาเป็นปัจจัยของ

^๙ ความเลื่อมทางพระพุทธศาสนาแบ่งไว้ ๕ ประการคือ ๑.ความเลื่อมแห่งที่รู้ ด้วยหากพระสังฆธรรมดับสูญแล้ว มิอาจที่รู้ยอมจักรุ่งเรืองเข้าแทนที่ กุศลกรรมอันดีงามย่อมมี อาจจะมีเจริญได้ ๒.ความเลื่อมเพราะกิเลส สรรพสัตว์ถูกอวิชชาครอบงำให้ไร้ปัญญาญาณ ยึดมั่นเคลือบยอมในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ตัณหาจะทั้งปวง ให้ละโมภโลกมาก ทำการบราฆ่าฟันเพื่อแย่งชิงทรัพย์สินต่างๆ และลงมือไปปิดกัน ๓.ความเลื่อมของสัตว์ สรรพสัตว์ไม่รู้กตัญญูต่อบุพการี มีละอายต่อบาปและมีเกรงกลัวต่อผลของบาป มีสร้างกุศลความดี ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตอย่างไรก็ตามปราณีและเป็นผู้ไม่มีศีล ๔.ความเลื่อมแห่งอายุ ด้วยเพราะมือกุศลกรรมเพิ่มพูน จึงบั่นทอนอายุขัยของมนุษย์โลกให้เหลือสั้นลง และ๕.ความเลื่อมแห่งกัลป์ คือกัลป์ที่เราดำรงอยู่นี้ย่อมมีการเลื่อมสลายไปในอนาคต อาจจากอุทกภัย อัคคีภัย โรคภัย และวิบัติภัยทั้งปวงเป็นต้น

^{๑๐} 受持 อุตฺรทณฺเฑ คือการจดจำ

^{๑๑} 書寫 เลขนา การเรียน หรือการคัดลอก ปัจจุบันคือการตีพิมพ์เผยแพร่

^{๑๒} 波旬 ศัพท์เดิมคือ ปาปียส ,ปาปิมน, ปาปิมมา แปลว่า ผู้มีบาป คนชั่ว คนเลว ผู้ฆ่า มาร

^{๑๓} คือ ปฏิจจสมุปบาท, อิทัปปัจจยตา(ภาวะที่มีอันนี้ๆเป็นปัจจัย), ปัจจยการ(อาการที่สิ่งทั้งหลายเป็นปัจจัยแก่กัน)

ตัณหา ตัณหาเป็นปัจจัยของอุปทาน อุปาทานเป็นปัจจัยของภพ ภพเป็นปัจจัยของชาติ เพราะชาติจึงเป็นปัจจัย ชรามรณะจึงมี **โสกะ ปริเทวะ ทุกซ์ โทมณัส อุปายาส**^{๑๓} จึงมีพร้อม^{๑๔}

無明滅即行滅。行滅即識滅。識滅即名色滅。名色滅即六入滅。六入滅即觸滅。觸滅即受滅。受滅即愛滅。愛滅即取滅。取滅即有滅。有滅即生滅。生滅即老死憂悲苦惱滅

เมื่อวิชาดับสังขารจึงดับ เมื่อสังขารดับวิญญาณจึงดับ เมื่อวิญญาณดับนามรูปจึงดับ เมื่อนามรูปดับสฬายตนะจึงดับ เมื่อสฬายตนะดับผัสสะจึงดับ เมื่อผัสสะดับเวทนาจึงดับ เมื่อเวทนาดับตัณหาจึงดับ เมื่อตัณหาดับอุปาทานจึงดับ เมื่ออุปาทานดับภพจึงดับ เมื่อภพดับชาติจึงดับ เพราะชาติดับสิ้น ชรามรณะจึงมี **โสกะ ปริเทวะ ทุกซ์ โทมณัส อุปายาส** จึงล้วนดับจนสิ้นเชื้อ^{๑๕}

顛倒當知。一切眾生。不能見於十二因緣。是故輪轉生死苦趣。若有人見十二因緣者。即是見法。見法者即是見佛。見佛者即是佛性。何以故。一切諸佛。以此為性。汝今得聞我說此十二因緣。汝今以得佛性清淨。堪為法器。我當為汝說一實道。汝當思惟。守護一念。一念者謂菩提心。菩提心者。名曰大樂。諸佛菩薩。為眾生故。分別說三。汝當念念常勤守護是菩提心。勿令忘失。縱有五陰四蛇。三毒六賊。一切諸魔。來所侵擾。終不能變是菩提心。因獲如是菩提心故。身如金剛。心如虛空。難

^{๑๓} **โสกะ** ความเศร้าโศก, **ปริเทวะ** ความบ่นพร่ำรำพัน, **ทุกซ์** ความทุกข์กาย, **โทมณัส** ความเสียใจและ**อุปายาส** ความคับแค้นใจ เหมือนน้ำมันที่อยู่เดือนร้อนอยู่ในกระทะ คือ โสกะ ส่วนน้ำมันที่เดือดล้นออกมา คือ ปริเทวะ น้ำมันที่เดือดมากแล้วกำลังล้นออกมา(บ่น) แล้วแห้งเหือดกลับไป คือ อุปายาส พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๗ พระสูตรตันตปิฎกเล่มที่ ๙ สังยุตตนิกาย ชนธวารวรรคหน้าที ๕๒ อตตทีปวรรคที่ ๕ อตตทีปสูตร ว่าด้วยการฟังตบฟังธรรมหน้าที ๔๓. (๘๘) ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อภิกษุรู้ว่ามีรูปไม่เที่ยง แปรปรวนไป ปลายไป ดับไป เห็นตามความเป็นจริงด้วยปัญญาอันชอบอย่างนี้ว่า รูปในกาลก่อนและรูปทั้งหมดในบัดนี้ ล้วนไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ดังนี้ ย่อมละโสกะ ปริเทวะ ทุกซ์ โทมณัส และอุปายาสได้ เพราะละโสกะเป็นต้นเหล่านั้นได้ จึงไม่สะดุ้ง เมื่อไม่สะดุ้ง ย่อมอยู่เป็นสุขภิกษุผู้มีปกติอยู่เป็นสุข เรากล่าวว่า ผู้ดับแล้วด้วยองค์นั้น. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อภิกษุรู้ว่ามีเวทนาไม่เที่ยง ฯลฯ สัญญาไม่เที่ยง ฯลฯ สังขารไม่เที่ยง ฯลฯ วิญญาณไม่เที่ยง แปรปรวนไป ปลายไป ดับไป เห็นตามความเป็นจริงด้วยปัญญาอันชอบอย่างนี้ว่า วิญญาณในกาลก่อน และวิญญาณทั้งหมดในบัดนี้ ล้วนไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ดังนี้ ย่อมละโสกะ ปริเทวะ ทุกซ์ โทมณัส และอุปายาสได้ เพราะละโสกะเป็นต้นเหล่านั้นได้ ย่อมไม่สะดุ้ง เมื่อไม่สะดุ้ง ย่อมอยู่เป็นสุข ภิกษุผู้มีปกติอยู่เป็นสุข เรากล่าวว่า ผู้ดับแล้วด้วยองค์นั้น. จบสูตรที่ ๑. เนื้อความพระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๗ บรรทัดที่ ๙๔๘ - ๙๕๐. หน้าที ๕๒ - ๕๓.

^{๑๔} ความหมายคือ **ความไม่รู้**คือไม่รู้อริยสัจสี่(อวิชชา) ให้เกิด**สภาพที่ปรุงแต่ง**(สังขาร) เกิด**ความรู้แจ้งอารมณ์**(วิญญาณ) เกิด**นามและรูป**(นามรูป) เกิด**อายตนะภายใน**หก มีหู ตา จมูก ลิ้น หายใจ ที่เป็นเครื่องรับอารมณ์ไปปรุงแต่ง(สฬายตนะ) เกิด**ความกระทบ**(ผัสสะ) เกิด**ความเสวยอารมณ์**(เวทนา) เกิด**ความทะยานอยาก** ได้แก่ตัณหาหก คือ ออยากในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย และในธรรมารมณ์(ตัณหา) เกิด**ความยึดมั่น** มีสี่ประการคือ ๑.กามอุปาทาน ยึดมั่นในกาม ๒.ทิฏฐูปาทาน ยึดมั่นในทิฏฐิหรือทฤษฎี คือความเห็น สัทธินั่น ๓.สึทธิพตูปาทาน ยึดมั่นในศีลและพรต สัทธินิธิ ที่ทำสืบๆกันมา ตามความนิยม มิได้ทำไปด้วยความรู้ความเข้าใจตามหลักเหตุและผล ๔.อัตตวาอุปาทาน ยึดมั่นในวาทะว่าตัวตน คือความสำคัญมั่นหมายสิ่งทั้งปวงว่าตัวตน รวมทั้งการสำคัญว่าตัวตนนี้เป็นเพียงสิ่งที่ประจักษ์กันเข้า เป็นไปตามเหตุปัจจัยทั้งหลายที่มาสัมพันธ์กันล้วนๆ(อุปาทาน) เกิด**ภาวะชีวิต**(ภพ) เกิด**ความเกิด** คือความปรากฏขึ้นแห่งขั้นทั้งหลาย การได้อายตนะ(ชาติ) เกิด**ความแก่และความตาย** ทั้ง ๑๒ ข้อเป็นปัจจัยต่อเนื่องกันไป หมุนเวียนเป็นโคจร ไม่มีต้นไม่มีปลาย เรียกว่า **ภวัจจร** - การอธิบายในย่อหน้าของพระสูตรตอนนั้นเรียกว่า **สมุทพยาย** คือฝ่ายสมุทัย(อริยสัจข้อที่ ๒) แสดงให้เห็นความเกิดขึ้นของทุกข์ เรียกการแสดงแบบนี้ว่า **อนุโลมปฏิจจสมุပ္บาท** (direct Dependent Origination)

^{๑๕} ย่อหน้านี้ ตรงข้ามกับย่อหน้าข้างต้น เป็นนิโรธวาร คือฝ่ายนิโรธ ใช้อธิบายอริยสัจข้อที่ ๓ เรียกว่า **ปฏิโลมปฏิจจสมุပ္บาท** (reverse Dependent Origination) แสดงให้เห็นความดับไปแห่งทุกข์ ด้วยอาศัยความดับไปของปัจจัยทั้งหลายสืบเนื่องกันไปจนสิ้น

可沮壞。因不壞故。即得阿耨多羅三藐三菩提。因得阿耨多羅三藐三菩提故。常樂我淨具足而有。即能遠離此無常殺鬼。生老病死諸地獄苦。

ฟังทราบเกิดวิปัสสนา สรรพสัตว์ทั้งปวงมีอาจเห็น**ปฏิจจสมุปบาท** ด้วยเหตุนี้จึงเวียนว่ายในสังสารวัฏทุกขภูมิ หากมีผู้เห็นปฏิจจสมุปบาทก็ย่อมเห็นธรรม เมื่อเห็นธรรมแล้วก็คือการเห็นพระพุทธะ เมื่อเห็นพระพุทธะแล้วก็คือการเห็นพุทธภาวะ เหตุไฉนนั้นฤ เพราะบรรดาพระพุทธเจ้าทั้งปวงก็มีภาวะอยู่เช่นนี้ บัดนี้เธอได้ยินตภาคตแสดงปฏิจจสมุปบาท บัดนี้เธอจึงบรรลुความบริสุทธิ์แห่งพุทธภาวะ เป็นธรรมภาชนะ(ที่รองรับธรรม)อันยิ่ง ตภาคตจักแสดงเอกายนมรรคคือทางอันเป็นเอก เธอ**พึงตรึกรองโดยแยบคาย**^{๖๖} รักษาอุและระลึกไว้ในคราวเดียวเกิด อันการระลึกไว้ในคราวเดียวนั้นแลคือโพธิจิต ผู้มีโพธิจิตนั้นแลชื่อว่ามหาพุทธยาน พระพุทธเจ้า โพธิสัตว์ทั้งหลายด้วยเหตุเพื่อสรรพสัตว์แล้ว จึงแสดงแยกแยะว่า**ตรียาน**^{๖๗} เธอพึงระลึกใส่ใจต่อโพธิจิตนี้อยู่เป็นนิจ อย่าให้วิตถลอะเลื้อน แม่นมีขันธห้า **อสรพิษสี่ พืชสาม โจรหก**^{๖๘} และมารทั้งหลายมาลวงล้า ที่สุดก็อย่าได้แปรเปลี่ยนจากโพธิจิตนี้ เหตุที่รักษาอยู่ซึ่งโพธิจิตเช่นนี้ กายจึงดุจจวระ จิตจึงดุจอากาศ ยากจะทำลายให้สลายย่อยยับ เหตุที่ทำลายมิได้จึงบรรลुพระอนุตรสัมมาสัมโพธิ เหตุที่บรรลुพระอนุตรสัมมาสัมโพธิ จึงมีสุข บริสุทธิ์และสมบูรณ์อยู่เป็นนิจ จึงสามารถไกลจากอนิจจภูตินี้ และไกลจากทุกข์ของชาติ ชรา โรคา มรณะและนรกทั้งปวง

佛於大眾中。說是法時。虛空鬼使作如是言。我聞世尊說是法要。地獄清淨。為蓮華池。我今現捨鬼境界。鬼復答言。顛倒。汝得道時。願見濟度。

ปางเมื่อพระพุทธศาสดาทรงแสดงธรรมเทศนาแก่มหาชนอยู่นั้น ภูติแห่งอากาศได้เปล่งวาจาขึ้นว่า เราได้สดับพระโลกนาถเจ้าแสดงธรรมภาสิตเช่นนี้ นรกภูมิกลับบริสุทธิ์กลายเป็นสระโบกขรณี บัดนี้เราได้สละซึ่งปีศาจวิสัยแล้ว กล่าวอีกว่า วิปัสสนาเมื่อเธอบรรลุมรรคแล้ว ขอได้พบและโปรดช่วยเหลือเราด้วยเถิด

爾時普光正見如來。復告顛倒。我已為汝。說十二因緣竟。更為汝說六波羅蜜。汝當受持。般若波羅蜜。禪波羅蜜。毗梨耶波羅蜜。羼提波羅蜜。尸波羅蜜。檀波羅蜜。此六波羅蜜。汝當受持。

^{๖๖} คือ โยนิโสมนสิการ

^{๖๗} คือพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์โปรดสรรพสัตว์ที่มีอัธยาศัยต่างกันจึง ใช้อุปายโกศล หรืออุบายอันชาญฉลาด แสดงธรรมแก่สรรพสัตว์โดยแยกเป็นยานหรือพาหนะ 3 ประเภท คือ ๑.สาวกยาน ๒.ปัจเจกยาน ๓.พุทธยาน หรือมหายาน ซึ่งที่แท้จริงแล้วไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นยานใดๆ และทั้งหมดก็คือเอกพุทธยานเดียวกันทั้งสิ้น

^{๖๘} เป็นสำนวนทางศาสนา**อสรพิษทั้ง ๔** คือธาตุทั้ง ๔ คือดิน น้ำ ไฟ ลม ,**พืช ๓** คือ โลภะ โสสะ โมหะ, **โจร ๖** คืออายตนะทั้ง ๖ มี หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ พระสูตรกล่าวว่า พึงรักษาอาหารทั้ง ๖ คือสติ ระวังใจคืออารมณ์ภายนอกที่มากระหบ

สมัยนั้น พระสมันตประภาสสัมมาทศนะตถาคตจึงรับสั่งกับนางวิปลาว่า ตถาคตแสดงปฏิจจสมุปบาทแก่เธอจบสิ้นแล้ว จักแสดง**ขุฎิปารมิตา**^{๙๙}แก่เธอ เธอพึงน้อมรับแลทรงไว้ซึ่ง ปัญญาปารมิตา ฌานปารมิตา วิริยปารมิตา **กษานติปารมิตา**^{๑๐๐} คือปารมิตา ปารมิตาทั้งหมดนี้แล เธอพึงน้อมรับแลทรงไว้เถิด

復次為汝說過去諸佛成佛之偈。而說偈言。

諸行無常 是生滅法 生滅滅已 寂滅為樂

ตถาคตจักแสดงธรรมโคลกที่ยังให้พระพุทธเจ้าในอดีตได้สำเร็จพุทธภูมิแก่เธอ แล้วตรัสว่า...

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง

มีความเกิดขึ้นและดับไปเป็นธรรมดา

เมื่อเกิดแล้วย่อมดับ

ความดับสนิทเป็นสุขอย่างยิ่ง

爾時顛倒女人。聞法歡喜。心豁明淨。了了而悟。以佛神力。昇於虛空。高七多羅樹。安心靜坐。

สมัยเมื่อนางวิปลาได้ยินธรรมนี้แล้วจึงปีติโสมนัส ดวงจิตปลอดโปร่งแจ่มใส เข้าใจแจ่มแจ้งโดยตลอด ด้วยพระพุทธานุภาพจึงเหาะขึ้นไปในอากาศสูงเท่าช่วงตาลเจ็ดต้น สงบจิตนั่งนิ่งอยู่

爾時有一大姓婆羅門。家中巨富。無與等者。忽患重病。醫人瞻之。須人眼睛。合藥療愈。時大長者。即令僮僕。行於衢路。高聲唱言。誰能忍痛。賣雙眼睛。當與千金。庫藏珍寶。任意所須。終不吝惜。

บัดนั้นพราหมณ์ผู้มีตระกูลใหญ่ท่านหนึ่ง มีครอบครัวมั่งคั่งหาผู้ใดเสมอนมิได้ เกิดเป็นโรคร้ายอย่างกะทันหัน บรรดาแพทย์วินิจฉัยว่าต้องใช้ดวงตามนุษย์ มาเป็นเครื่องยาในการรักษา เมื่อนั้นมหาคหบดีจึงสั่งบริวารให้ไปวประกาศตามหนทางด้วยเสียงอันดังว่า ผู้ใดสามารถทนต่อความเจ็บปวด เพื่อขายดวงตาทั้งสอง จักได้ค่าตอบแทนพันตำลึงทองคำพร้อมรัตนะสิ่งมีค่าในคลังสมบัติ ผู้สมัครใจจงทราบไว้ว่าจะเสียดายในภายหลังมิได้

顛倒女人。聞此語已。心大歡喜。而自念言。我今從佛聞長壽經。滅除惡業。心以了了。悟諸佛性。又得遠離無常殺鬼諸地獄苦。我當碎身報佛慈恩。高聲唱言。我今年至四十九歲。從佛聞法。名長壽經。今欲碎身不惜軀命。寫長壽經。四十九卷。欲令一切眾生。受持讀誦。我須賣眼。將寫此經。我眼無價。任汝與直。時天帝釋。化作四十九人。至顛倒所。我願為汝。書寫是經。令汝見已。當任賣眼。

^{๙๙} คือบารมี ๖ ยังให้ผู้นำเพ็ญครบถ้วนบริบูรณ์ สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า

^{๑๐๐} คือขันติบารมี

นางวิปลาสเมื่อได้ยินเช่นนี้ ดวงจิตเกิดมหาโสมนัสพลางคิดว่า นับแต่ที่เราได้สดับจิรายุวัฒน์สูตร จากพระพุทธองค์ อกุศลกรรมได้ถูกขจัดจนสิ้น ในจิตก็หมดจด เห็นแจ้งซึ่งภาวะของพระพุทธเจ้าทั้งปวง อิกยังไกลจากอนิจจภูติและทุกข์ของนรกทั้งปวง เราจักบดร่างกายนี้ตอบแทนพระเมตตาธิคุณของพระพุทธองค์ แล้วจึงร้องด้วยเสียงอันดังว่า ปีนี้เรามีอายุถึงสี่สิบเก้า นับแต่ที่ได้สดับธรรมชื่อ **จิรายุวัฒน์สูตร** จากพระพุทธองค์ บัดนี้เราปรารถนาจักบดร่างกายนี้ให้เป็นผงโดยไม่เสียดายชีพสังขาร เพื่อเขียนจิรายุวัฒน์สูตรสี่สิบเก้าเล่ม ปรารถนาให้สรรพสัตว์ทั้งปวงได้จดจำ อ่านท่องสาธยาย เราจักขายดวงตาเพื่อเขียนพระธรรมนี้ ดวงตาของเรานี้ไว้ราคาสุดแต่ท่านจะตีค่าเถิด

เมื่อนั้นท้าวคัทรเทวราชจึงนิรมิตมนุษย์สี่สิบเก้าคนมาขังนางวิปลาส แล้วกล่าวว่า เราจักเขียนพระธรรมนี้แทนท่านเอง เมื่อท่านได้เห็นแล้วจึงค่อยขายดวงตาเถิด

時顛倒女。慶幸無量。削骨為筆。身肉支解。以血為墨。供給書人。於七日中。書寫經竟。

บัดนั้นนางวิปลาส จึงยินดีพันประมาณ ได้เลาะกระดูกเป็นฟูกัน ฉีกมังสะออก ใช้โลหิตเป็นน้ำหมึก แล้วมอบให้บุคคลเหล่านั้นเขียน ในเจ็ดทิวาจึงเขียนพระธรรมเสร็จสิ้น

諸人寫已。白顛倒言。向來所許。兩眼睛時。我等功畢。願付我等。持賣與婆羅門。

บรรดาบุคคลเหล่านั้นเมื่อเขียนแล้ว จึงกล่าวต่อนางวิปลาสว่า ตามที่ท่านได้มอบดวงตาทั้งสองเมื่อครั้งก่อนนั้น บัดนี้งานของเราทั้งหลายได้เสร็จสิ้นแล้ว ขอท่านจงมอบ(ดวงตา)แก่เราเพื่อขายแก่พราหมณ์เถิด

爾時顛倒。即命旃陀羅者。汝可為我剝出眼睛。當令四十九人。分汝一分。

ครั้งนั้นนางวิปลาส จึงสั่ง**จันฑาล**^{๓๐}ว่า เธอจงควักเอาดวงตาของเราออกเถิด บุคคลทั้งสี่สิบเก้าคนนั้น จะแบ่งให้เธอหนึ่งส่วน

時旃陀羅。依法欲剝。四十九人齊唱言。希有希有。不可思議。此顛倒女。削骨出血。瘡穢能忍。不惜身命。書寫此經。我等云何而取眼睛。以慈悲心。白顛倒女言。我等終不貪汝眼睛。賣婆羅門。願汝得道。當濟度我。唯願我等。在在處處。當當來生。常得與汝同共一處。作善知識。宣說是經。救度一切罪苦眾生。

^{๓๐} คือลูกต่างวรรณะ เช่นบิดาเป็นศูทร มารดาเป็นพราหมณ์ มีลูกออกมาเรียก จันฑาล ถือเป็นคนต่ำทราม ถูกเหยียดหยามที่สุดในระบบวรรณะของศาสนาพราหมณ์

ครั้งนั้นจันทรกาลจึงควักเอาดวงตาออกตามวิธี บุคคลทั้งสี่สิบเก้าต่างร้องอุทานว่า หาได้ยากยิ่งนักๆ คิดไม่ถึงโดยแท้ อันทางวิปลาสนี้ ได้เลาะกระดูก เอาโลหิต เจ็บปวดทรมานก็ยังสามารถ มิเสียดายชีพสังขาร เพื่อคัดลอกพระธรรมสูตรนี้ เราทั้งหลายจะเอาดวงตานี้ได้อย่างไร

ด้วยจิตเมตตากรุณาจึงกล่าวต่อนางวิปลาสว่า บัดเดี๋ยวนี้เราทั้งหลายมิต้องการดวงตาของเธอเพื่อขายให้พราหมณ์แล้ว เมื่อเธอได้บรรลุซึ่งมรรคแล้วโปรดมาอนุเคราะห์พวกเราด้วย ขอให้ในทุกสถานที่เราทั้งหลายจะถือกำเนิดในอนาคตเบื้องหน้า จงได้อยู่ร่วมในสถานที่เดียวกับท่านด้วยเถิด ได้เป็นกัลยาณมิตร กล่าวประกาศซึ่งพระธรรมนี้ เพื่ออนุเคราะห์แก่สรรพสัตว์ผู้มีทุกข์โทษทั้งปวง

爾時難陀龍王等。以大威力。作諸幻術。盜顛倒經。於龍宮中。受持供養。時顛倒女。於須臾頃。忽不見經。流淚哽咽。而白佛言。世尊。我所碎身。寫長壽經。欲令流布一切眾生。我今忽然不知所在。我心悶濁。愁毒難忍。

สมัยนั้น นันทะนาคราชได้ใช้มหาฤทธาภาพ บันดาลด้วยอิทธิพลลักเอาพระสูตรของนางวิปลาส ไปยังนาคมณฑีรเพื่อจดจำและสักการะ เพลานั้น เมื่อขณะหนึ่งที่นางวิปลาสมีพบพระธรรมสูตรจึงร้องไห้ คร่ำครวญ แล้วกราบทูลพระพุทธองค์ว่า ข้าแต่พระโลกนาถ หม่อมฉันได้บดกายนี้ เพื่อเขียนจิริยาวัตนสูตร หมายถึงเผยแพร่แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง บัดนี้หม่อมฉันมิทราบว่าจะไปอยู่ที่แห่งใดแล้ว ดวงใจของหม่อมฉันซุ่นหมอง กัดอกลุ่มเป็นกังวลยากจะอดทนยิ่งแล้วพระเจ้าข้า

普光如來告顛倒言。汝經是八部龍王請在龍宮。受持供養。汝當歡喜。不須愁惱。善哉顛倒。汝當以此功德力故。盡此壽已。生於無色界天。受諸快樂。永不更作女人之身。

พระสมันตประกาศตถาคตตรัสแก่นางวิปลาสว่า อันพระสูตรของเธอ นั้น นาคราชแห่งอัษฎกตได้ อัญเชิญไปยังนาคมณฑีรเพื่อจดจำและบูชาแล้ว เธอจงโสมนัสยินดี มีพียงกังวล ดีแล้ววิปลาส เธอจงอาศัยกำลังแห่งกุศลนี้ ยังให้เมื่อหมดอายุขัยนี้แล้ว ไปอุบัติยังอรุภาพเสวยความสุขเกษมต่างๆ มิต้องมีกายเป็นสตรีอีกต่อไป

爾時顛倒女人。白佛言。世尊。我之所願。不願生天。唯願生生世世。常遇世尊。佛心不退。在在處處。常為一切罪苦眾生。宣揚此法。

ครั้งนั้น นางวิปลาสทูลพระพุทธองค์ว่า ข้าแต่พระโลกนาถ ปณิธานของหม่อมฉันนั้นมิปรารถนา ไปอุบัติยังทิพยโลก แต่ขอให้ทุกภพชาติได้พบพระโลกนาถเจ้าเป็นนิจ มีพุทธจิตมิเสื่อมถอย ทุกที่สถานจักกล่าวแสดงซึ่งพระธรรมนี้แก่สรรพสัตว์ที่มีทุกข์โทษทั้งปวง

普光告言。汝應妄語。顛倒又言。我若妄語。願我依前無常鬼逼。我若實心。願我身瘡。對佛除愈。于時顛倒。以誓願力。平復如故。

พระสมันตประภาตถาคตตรัสว่า เธอกล่าวมุสาหรืออะไร นางวิปลาสทูลว่า หากหม่อมฉันมุสา ขอให้หม่อมฉันถูกอนิจจภูติเบียดเบียนเช่นครั้งก่อน หากหม่อมฉันมีจิตที่เป็นลัทธิ ขอให้ความทุกข์ทรมานแห่งกายของหม่อมฉันจงทุเลาลีนไปยังเบื้องหน้าพระพุทธรองค์เถิด บัดนั้นเมื่อนางวิปลาสอาศัยกำลังแห่งปณิธาน ยังให้เป็นจุดดั้งเดิมอีกครั้ง

普光如來。告顛倒言。汝一心念佛。從一佛國。至一佛國。汝即能見無量無邊諸佛世界文字語言不可宣說。爾時顛倒。於須臾間。得無生法忍三藐三菩提心。

พระสมันตประภาตถาคตตรัสกับนางวิปลาสว่า เธอมีเอกจิตระลึกถึงพระพุทธรองค์ จากพุทธประเทศหนึ่งลุยังอีกพุทธประเทศหนึ่ง เธอจักเข้าใจอักษรวจนะภาษาที่มีมาจากแล้วแสดงของพุทธเกษตรทั้งปวงที่ประมาณมิได้ ไรซึ่งขอบเขต ครั้งนั้นนางวิปลาส ในขณะที่เดียวจึงบรรลุอนุตตติก ธรรม ฤษุนติ^{๒๒} สัมมาสัมโพธิจิต

文殊當知。普光如來。我身是也。顛倒女人。汝身是也。四十九人。新發意菩薩是也。我於無量曠劫已來。常以護身。常與汝等。宣說此經。令一切眾生所有惡業。聞此長壽命經半偈於耳。皆得消滅。今又更說。

มัชฌิมาสารีพึงทราบเถิดว่า สมันตประภาตถาคตคือเราตถาคต นางวิปลาสก็คือเธอ บุคคลทั้งสี่สิบเก้าก็คือโพธิสัตว์ที่เพิ่งบังเกิดโพธิจิต นับแต่กลับที่ว่างเปล่าหาจำนวนมิได้นั้น ตถาคตตามรักษากายอยู่เป็นนิจพร้อมกับพวกเธอ ที่ได้กล่าวแสดงพระธรรมนี้ ยังให้สรรพสัตว์ทั้งปวงบรรดาที่มีอกุศลกรรม ได้สดับจิรายุวัฒน์สูตรนี้แม้เพียงครึ่งบท จึงยังให้(วิบากกรรม)มลายีน มาบัดนี้จึงได้แสดงอีกครั้งหนึ่ง

爾時波斯匿王。於其夜分。在王宮中。聞有女人。高聲號哭。哀慟難忍。悲不自勝。而自念言。我之深宮。曾無是事。何故有是哀屈之聲。於晨朝時。即敕所司。往城衢路。尋求此女。使奉王敕。尋得將來。其女驚愕。悶絕王前。王以冷水。而洒其面。漸漸得蘇。

สมัยนั้นพระเจ้าปเสนทิโกศล^{๒๓} ยามราตรีภายในพระราชวัง ทรงได้ยินเสียงของสตรีนางหนึ่งร้องไห้คร่ำครวญ ด้วยความโศกาลัยรันทดยิ่งนัก ยากที่พระองค์จะทรงทนอยู่ได้ จึงพลอยเสร์้าโศกตามมิ

^{๒๒} ดิสร: ฤษุนติ ความอดทน ๓ คือ ๑)โฆษานุคต ธรรม ฤษุนติ ความอดทนต่อเสียงดังต่างๆ โดยพิจารณาว่าเป็นของไม่เที่ยงแท้ถาวร ๒)อนุลอภิมิ ธรรม ฤษุนติ ความอดทนที่ปฏิบัติอนุลอภิมิตามธรรม ๓)อนุลอภิมิ ธรรม ฤษุนติ ความอดทนปลงใจเชื่อในธรรมที่ไม่เกิดอีกต่อไป

^{๒๓} กษัตริย์องค์หนึ่งแห่งแคว้นโกศล ในสมัยพุทธกาล ทรงเป็นสหชาติกับพระพุทธเจ้า

อาจหักห้ามพระองค์เอง พลังมีพระดำริว่า ในวังฝ่ายในของเรามีเคยมีเรื่องเช่นนี้มาก่อน แล้วเหตุไฉนถึงมีเสียงอันทุกข์โศกได้เล่า

เพื่อเพลาะเข้า จึงมีพระบัญชาให้ทหารสืบหาหญิงผู้นี้ ท้าวพระนคร ตรอก ซอยและถนนโดยละเอียด เมื่อรับพระราชบัญชาแล้วจึงนำเอาตัวมา สตรีนางนั้นหวั่นเกรงและกังวลยิ่งนักเมื่อคราอยู่หน้าพระพักตร์ มหาราชจึงทรงใช้น้ำเย็นประพรมใบหน้าสตรีผู้นั้น แล้วจึงค่อยๆ ฟืนคินสติ

大王問言。昨夜號哭。審是汝不。女人答言。是我悲耳。王曰。何故怨哭。誰之屈汝。女人答言。我之所恨。實無人屈。唯願大王。聽我所說。我年十四。[女*適]於夫家。經三十季。生三十子。顏容殊妙。頭紺青色。脣赤如朱。齒白如玉。身體盛愛。如春中花。我之戀惜。猶如髓腦。亦如肝腸。甚於性命。此子長大。不過一歲。於秋夏時。便棄我死。其最後兒。甚是我命。今現垂困。命將欲終。我昨夜號哭。因此悲耳。

มหาราชตรัสถามว่า ผู้ที่ร้องไห้คร่ำครวญเมื่อราตรีก่อนใช่เจ้าหรือไม่ ทูลว่า หม่อมฉันเองพระเจ้าข้า ตรัสว่า เธอเศร้าโศกด้วยเหตุใด ผู้ใดข่มเหงเธอหรือ หญิงนั้นทูลว่า หม่อมฉันเจ็บแค้น ที่จริงไร้ซึ่งผู้ข่มเหง ขอมหาราชโปรดสดับด้วยเถิด หม่อมฉันอายุสี่สิบเป็นภริยาหลวงอยู่ที่เรือนของสามี ผ่านมาสามสิบปี หม่อมฉันให้กำเนิดบุตรสามสิบคน ล้วนแต่มีหน้าตางดงาม เส้นผมดำคราม ริมฝีปากแดงระเรื่อตั้งมุก ฟันขาวดุจหยก ร่างกายน่ารักดุจบุปผาชาติในสวนตฤณ เป็นที่รักและหวงแหนของหม่อมฉัน ดุจมันสมอง แลประดุจตับและไส้ สำคัญต่อชีวิตยิ่งนัก บุตรนี้ยังเติบโตไม่พ้นปี เมื่อผ่านคิมหันต์ฤดูและเหมันต์ฤดูก็ตายจากหม่อมฉันไป อันคนสุดท้ายนั้นเล่าก็ยิ่งคือชีวิตของหม่อมฉัน บัดนี้เริ่มทุกข์ยากขึ้น ก็มาจบชีวิตลงอีก หม่อมฉันจึงร้องไห้เมื่อราตรีก่อนด้วยเหตุนี้พระเจ้าข้า

爾時大王。聞此語已。深大愁惱。所有百姓。依因於我。若不救護。非名國王。即集羣臣。共相論議。王有六臣。一名見色。二名聞聲。三名香足。四名辯才。五名隨緣。六名易染。而白王言。童子初生。當作七星二十八宿神壇延命。方免斯苦。唯願大王。告敕天下。

สมัยนั้นมหาราช เมื่อได้ทรงสดับคำนั้นแล้ว จึงทรงโศกเศร้าเวทนายิ่งนัก (มีพระดำริว่า) บรรดาทวยราษฎร์อาศัยด้วยเพราะเรา หากมีช่วยเหลือปกป้องก็ย่อมมิได้ชื่อว่า ราชา ครั้นแล้วจึงประชุมบรรดาอำมาตย์เพื่อหารือ อันราชาองค์นั้นมีอำมาตย์หกนาย หนึ่งในชื่อมอรรูป สองชื่อฟังเสียง สามชื่อหอมหวาน สี่ชื่อไหวพริบ ห้าชื่อตามบังจ้าย หกชื่อเคลือบยิ้มง่าย ต่างทูลต่อมหาราชว่า อันกุมารเมื่อแรกเกิดนั้น จักต้องตั้งพิธีสัปตเคราะห์บูชา ลักการะพระเคราะห์ทั้งเจ็ดและหมุ่นักษัตรเทพทั้งยี่สิบแปดกลุ่มเพื่อความมีอายุยืน เพื่อระงับซึ่งทุกข์นั้น ขอมหาราชทรงมีพระบัญชาด้วยเถิดพระเจ้าข้า

爾時有一智臣。曾於無量佛所。種諸善根。名曰定慧。前白大王。大王當知。六臣所言。非能免苦。今有大師。字瞿曇氏。號悉達多。無師自悟。今得成佛。在耆闍崛山。說長壽經。唯願大王。往彼聽受。若聞此經半偈於耳。百劫千生。所有重罪。無不消滅。一切童子。聞經於耳。雖未悟解。以經功德。自然長壽。波斯匿言。我昔曾聞。六師所言。瞿曇沙門。學日淺薄。黃頰小兒。其季幼穉。六師經中。妖祥幻化。瞿曇是也。若有崇者。多失正道。

บัดนั้นมีอำมาตย์ผู้ทรงปัญญาท่านหนึ่ง เคยปลุกฝังกุศลมูลนานปีการต่อพระพุทธรูปเจ้าจำนวนประมาณพระองค์ก็ได้มาแล้ว ชื่อว่า **สมาธิญาณ** ได้ทูลมหาราชว่า ข้าแต่มหาราชขอพระองค์ทรงทราบเถิดว่า ที่อำมาตย์ทั้งหกทูลแล้วนั้น หากสามารถระงับซึ่งทุกข์ได้ไม่ บัดนี้มีพระบรมศาสดา แห่งตระกูล**โคตมะ** พระนามว่า **สิทธัตถะ** เป็นผู้เห็นแจ้งโดยปราศจากครุ บัดนี้ได้บรรลุซึ่งความเป็นพุทธะแล้ว และประทับอยู่ที่เขาคิชฌกูฏ ทรงแสดงจริยาวัจนสูตร ขอมหาราชเสด็จไปสดับยังสถานที่แห่งนั้น เมื่อได้สดับพระธรรมนี้ แม้ครั้งโคลก บรรดากรรมที่หนักหนาของการได้กำเนิดมาจำนวนร้อยกัลป์พันชาติก็จักสลายสิ้น บรรดา कुमारทั้งปวงที่ได้ฟังพระธรรมนี้แล้ว แม้ยังมีเข้าใจแต่ด้วยกุศลแห่งพระธรรมจักยังให้เป็นผู้มีอายุยืนยาวได้เอง พระเจ้าปเสนทิโกศลตรัสว่า เราเองเคยได้ยิน **ครูทั้งหก**^{๒๔} กล่าวว่พระโคตมะนี้แล เป็นผู้ศึกษาน้อย ตื่นเขินซึ่งความรู้ ทั้งเยาว์วัยด้อยอายุ ไม่รู้ประสา ในคัมภีร์ของครูทั้งหกได้กล่าวถึงอาถรรพ์มงคลและมายาการ ซึ่งสมณโคตมผู้นี้แหละ หากเลื่อมใสแล้วย่อมวิบัติจากหนทางที่ถูกต้องเป็นอันมาก

爾時定慧以偈白王。

釋迦牟尼天人師	曾於無量劫苦行
今得成佛轉法輪	還依過去諸佛說
不違一切眾生願	慈悲大力救羣迷
見佛如龜值浮木	亦如最妙優曇花
唯願大王往聽法	不信外道六師言

ครั้งนั้น สมาธิญาณอำมาตย์ได้ทูลมหาราชเป็นโคลกกว่า...

พระศากยมุนีผู้เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์
ทรงได้ประพาดิพุทธกริยามาแล้วหาประมาณกัลป์มิได้
บัดนี้ได้บรรลุพระพุทธรญาณแล้วหมุนธรรมจักร
ไปตามพระพุทธรเจ้าทั้งปวงในอดีตที่ได้ตรัสไว้

^{๒๔} คณาจารย์ ๖ คน อันเป็นตติยยะ คือ เตียรถีย์, นักบวชภายนอกพระพุทธศาสนา คือ ๑.ปุณณกัสสป ๒.มกขลิโลสาล ๓.อชิตเกสสัมพล ๔.ปทุทกัจจยณะ ๕.สัณชัยเวฬุบุตร ๖.นิครนถนาฏบุตร มักเรียกครูทั้ง ๖

มิหสิกลีจากปณิธานของสรรพสัตว์ทั้งปวง
 ทรงมีเมตตา กรุณาและพระใหญ่ อนุเคราะห์ผู้ลุ่มหลง
 เมื่อได้พบพระพุทธองค์ก็ดุจเต่าพบไม้ที่ลอยน้ำ
 แลประหนึ่งดอกกุหลุมพรที่อัศจรรย์
 ขอมหาราชเสด็จไปฟังธรรม
 อย่าได้ทรงเชื่อวาจาของเดียรถีย์ครุทั้งหก

爾時定慧。說是偈已。以神通力。從地踊上。昇於虛空。高七多羅樹。即於王前。作諸呪術。於一念頃。令須彌山。及大海水。入於心中。安然無礙。波斯匿王。見是事已。歎言。希有。真善知識。前禮定慧。白定慧言。汝師是誰。定慧答言。我師是釋迦牟尼佛。今現在王舍大城耆闍崛山。說長壽滅罪經。王聞此語。心大歡喜。即以國事。暫委定慧。與無量眷屬大臣長者。駟馬寶車。前後圍遶。并此女人。及其童子。齎持花鬘。百種供養。至王舍城耆闍崛山中。除諸儀飾。遶佛七匝。合掌頂禮。散花供養。具以上事。而白佛言。

ครั้นเมื่อ สมมติญาณกล่าวโศลกจบลง ก็บันดาลอิทธิพลละลายจากพื้นดินเหาะไปยังนภากาศ สูงเท่าช่วงตาลเจ็ดต้นยังเบื้องพระพักตร์ของมหาราช แล้วร่ายมนตร์ในขณะเดียวกันก็ยั้งให้สุเมรุสิงขรและกระแสนิธิในมหาสมุทรเข้ามาสถิตที่กลางใจโดยดีไร้ซึ่งความข้องขัด พระเจ้าปเสนทิโกศลเมื่อทรงเห็นเหตุการณ์นี้แล้วจึงตรัสชื่นชมว่า หาได้ยากๆ ถือเป็นกัลยาณมิตรโดยแท้ จึงทรงอภิวัตแก่สมมติญาณอำมาตย์ แล้วตรัสว่า ใครคือศาสดาของเธอเล่าหนอ ทูลว่า อันศาสดาของข้าพระองค์คือพระคากยมุนีพุทธเจ้า บัดนี้ประทับอยู่ในเมืองราชคฤห์ บนคิฆณภูมิสิงขร กำลังทรงแสดง**จिरायुวัฒน์นิโรธกรรมสูตร** เมื่อพระราชชาติทรงสดับเช่นนี้ ในพระทัยจึงโสมนัสยิ่งนัก รับสั่งให้สมมติญาณอำมาตย์ดูแลราชกิจแทนพระองค์ชั่วคราว พระองค์เองพร้อมด้วยราชตระกูล มหาอำมาตย์ คหบดีจำนวนประมาณมิได้ นำราชรถประดับรัตนหทัยด้วยอาชาไนยสี่ตัว ล้อมรอบทั้งเบื้องหน้าเบื้องหลัง โดยมีสตรีนางนี้และบุตรชายของเธอตามเสด็จด้วย แล้วบรรทุกเอาพวงมาลาและเครื่องสักการะหน้าร้อยประการ มุ่งไปยังคิฆณภูมิสิงขรภายในมหานครราชคฤห์ ทรงเปลื้องรัตนารถเครื่องประดับใดๆ แล้วเข้าไปกระทำประทักษิณพระพุทธองค์เจ็ดรอบ ประณมพระกรถวายอภิวัต ได้ทรงเกลี้ยบุปผชาติถวายสักการะแล้ว จึงทูลพระพุทธองค์ถึงเรื่องราวข้างต้น

爾時世尊。告波斯匿王。此女人者。於過去世時。身為後母。心生嫉妒。和合毒藥。殺前妻兒三十之子。此子被殺。各發誓言。願我生生世

世。常作其子。便即分離。令其苦切。生大悲痛。時此女人。今來得聞我
說長壽命經一偈於耳。怨家債主。從斯永絕。

สมัยนั้น สมเด็จพระโลกนาถรับสั่งต่อพระเจ้าปเสนทิโกศลว่า สตรีผู้นี้ในอดีตนั้นเป็นมารดาคน
รอง มีจิตอธิษฐานขอร้องได้วางยาพิษสังหารบุตรจำนวนสามสิบคนของภริยาคนแรกทั้งหมด อันบุตรที่ถูก
สังหารนั้นต่างประกาศว่า ขอทุกภพชาติของฉันได้เกิดเป็นบุตรของสตรีผู้นี้ แล้วได้พลัดพรากจากกันยังให้
เขานั้นทุกข์ระทม เกิดเป็นความทรมานแสนสาหัส บัดนี้เมื่อสตรีนางนี้ ได้มาสดับตถาคตแสดงจิรายุวัฒน์
สูตรแม้หนึ่งโคลกแล้ว เจ้ากรรมผู้อาฆาตก็จะขาดสิ้นกันไปตลอดกาล

爾時世尊。告諸大眾。童子受胎。魔王波旬。即放四大毒蛇六塵惡
賊。止住其身。若一不調。命根即斷。我有陀羅尼呪。善能增益諸童子
壽。若有患苦。聞我此呪。一經於耳。無不除差。能令惡鬼。四散馳走。
即說呪曰。

เมื่อนั้น พระโลกนาถเจ้ารับสั่งกับบรรดามหาชนว่า เมื่อกุมารน้อยอยู่ในครรภ์ พญามารผู้ใจบาป
จักปล่อยมหาอสรพิษทั้งสี่และอายตนะคือใจร้ายทั้งหมดมาที่สังขารนั้น หากสิ่งหนึ่งใดมิเป็นไปโดยราบรื่น
ปกติ จะตาย่อมขาดสิ้นไป ตถาคตมีธารณีที่สามารถเพิ่มพูนอายุขัยของกุมารน้อยทั้งหลายได้เป็นอย่างดี
หากมีทุกข์โรค เมื่อได้ยินธารณีของตถาคตแม้ครั้งหนึ่งแล้วย่อมถูกกำจัดไป สามารถยังปีศาจร้ายให้แตก
ซ่านหนีไปทั้งสิ้นแล้ว ทรงแสดงมนตร์ดังนี้...

波頭彌波 頭彌提婢 奚尼奚尼 奚彌諸黎 諸羅諸麗 戾羅戾羅 由麗
由羅 由麗波羅波麗聞 制瞋迭 頻迭般逝末迭遲那迦黎蘇波訶
ปทุมิ ปทุมิ เทวี กษีนิ กษีนิ กษะมิน จูเร จูร จูรี หุรา หุรา ยุรี ยุร ยุรี ปร ปริ-มฺญจ ฉิเท ภิเท ภญเช มาเถ
ฉิท กเร สุวาหา

佛言。是陀羅尼呪文句。若善男子。善女人。受持讀誦。為一切受
胎出胎病患童子之所演說。七日七夜。燒香散花。書寫供養。至心聽受。
所有重病。前身業障。皆得消滅。

พระพุทธองค์ตรัสว่า อันอักษรแต่ละประโยคของธารณีนี้ หากกุลบุตร กุลธิดา ได้จดจำอ่านท่อง
สาธยาย ฤ็ประกาศสั่งสอนแก่ผู้มีศรัทธาทั้งปวง ผู้ที่เมื่อให้กำเนิดบุตรแล้วได้รับทุกข์เวทนา ในเจ็ดทิว
ราตรี หากได้ร่ำสุดคนธา เกลี่ยบุปผชาติมาลี จารึกคัดลอก บูชา สดับฟังด้วยความเป็นที่สุดแห่งใจแล้วไซ้
บรรดาโรคภัยที่มีอันเป็นกรรมวิบากแห่งกายเมื่อปางก่อนนั้น จักมลายสูญไปทั้งสิ้น

爾時醫王菩薩。名曰耆婆。前白佛言。世尊。我為大醫。療治眾病。諸小童子。有九種病。能短其命。何者為九。一者父母非時行於房室。二者初產令血穢地。地神不居。惡鬼得便。三者初產不去臍間諸小毒蟲。四者不以兜羅軟綿拭其胎中穢血。五者殺生害命。而為歡宴。六者其母食一切諸襍冷果。七者童子有病。餒其襍肉。八者初產子母未分。令諸不祥。見產生處。未分解者。能令母死。已分解者。令童子死。何謂不祥。若有人眼見一切死屍。及諸變怪。眼不淨故。名曰不祥。若以牛黃真珠光明砂蜜末微塵。定童子心。能免不祥。九者夜行。被惡鬼打之。一切童子。若能慎是九事。終不至死。

สมัยนั้น มีพระโพธิสัตว์ผู้เป็นราชาแห่งแพทย์อีกองค์หนึ่งนามว่า **ชีวกะ**^{๒๕} พูลพระพุทธรองค์ว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า ข้าพระองค์เป็นหมอใหญ่ รักษาเยียวยาสรรพโรคมาแล้ว บรรดากุมารน้อยเหล่านั้น มีโรคเก๊าคิดที่ยังให้มีอายุขัยสั้น มีประการดังฤ **หนึ่ง**ผู้เป็นบิดามารดามีสัมพันธ์ในยามอันไม่สมควร **สอง**ผู้แรกคลอดบุตรยังเลือดเสียให้ตกที่พื้นดิน ยังให้ปฐวีเทพมิสถิตปีศาจจึงรบกวนได้ **สาม**ผู้แรกคลอดบุตรมิไปชำระพิษเล็กน้อยออกจากท้อง **สี่**มิใช้ตุล^{๒๖} ที่อ่อนนุ่มซับเลือดเสียที่ตกจากครรภ์นั้น **ห้า**ฆ่าชีวิตสัตว์เพื่องานสังสรรค์ **หก**มารดานั้นกินผลไม้เย็นต่างๆ **เจ็ด**เมื่อกุมารป่วยไข้แต่ให้กินเนื้อต่างๆ **แปด**เมื่อมารดาที่แรกคลอดมือออกจากสถานทีนั้น สิ่งอัปมงคลต่างๆจักยังให้มารดาทรณะได้ เมื่อแยกจากมาแล้วก็อาจยังให้บุตรทรณะได้ สิ่งอัปมงคลคือเช่นไรนั้นฤ หากดวงตามนุษย์เห็นซากผีทั้งปวงและสิ่งแปลกประหลาดต่างๆ เป็นเหตุให้ตาไม่บริสุทธิ์ จึงชื่อว่า **อัปมงคล** หากใช้**โคโรจนา**^{๒๗} มุกประภาสแก้มาบดหยาบๆ คลุกน้ำผึ้งมิต้องละเอียดนัก วางไว้ที่ดวงใจของกุมารย่อมจะเว้นซึ่งสิ่งอัปมงคลได้ **เก้า**ผู้สัจจยามราตรีแล้วถูกปีศาจกระทำ กุมารทั้งปวงหากสามารถระวังในเรื่องทั้งเก้าประการนี้ ที่สุดแล้วก็มีต้องมรณะ

爾時天魔波旬。有佗心智。在魔宮中。知佛說此長壽滅罪護諸童子陀羅尼呪。心大忿怒。發大惡聲。愁憂不樂。魔有三女。前白父王。未審大王。何故愁惱。父王答言。瞿曇沙門。今在王舍大城耆闍崛山。為無量無邊眾生。說長壽經。流布一切眾生。得長壽樂。侵我境界。我惡心起。我令欲將諸眷屬等一切魔兵。而往討之。縱使不能止得瞿曇。我今威力。止塞諸天及大眾耳。不令聞佛說長壽經。時魔三女。以偈諫父。

^{๒๕} 耆婆 ชีวก, ชิว คือ ชีวกโกมารภักจ, ชีวก ที่พระเจ้าพิมพิสารทรงเลี้ยงอย่างราชกุมาร, หมอที่มีชื่อเสียงในสมัยพุทธกาล

^{๒๖} โฉล คือ นุ่น

^{๒๗} 牛黃 โคโรจนา คือผงสีเหลืองได้จากอุจจาระหรือดีของโค ใช้ทายาได้

สมัยนั้น มารผู้ใจบาป มีใจโหดปรียญาณ^{๒๔} อยู่ในมารมณฑล เมื่อได้รู้ว่าพระพุทธองค์ทรงแสดง
 กุมารปาลจิวาตมณีโรชกรรมชาตนี้อยู่ ดวงจิตจึงบันดาลโทสะเดือดดาลยิ่งนักแล้วเปล่งเสียงอันดัง
 เป็นทุกข์ร้อนหาความสุขมิได้ อันมารนั้นแลมีบุตรสามนางได้มาทูลพระราชบิดาว่า ข้าแต่มหाराชพระองค์
 ยังมีได้ทรงใคร่ครวญดูก่อน เหตุไฉนจึงเป็นทุกข์ร้อนเช่นนี้เล่า ราชบิดาตรัสตอบว่า บัดเดี๋ยวนี้สมณะโคดม
 ประทับอยู่ที่คิชฌกุฏสิงขรในมหานครราชคฤห์ เพื่อสรรพัสตร์อันไม่มีประมาณไร้ขอบเขตนั้น ได้แสดงจิวา
 ยุวัฒน์สูตร ให้แผ่ไปถึงสรรพัสตร์ทั้งปวง ให้มีสุขเพราะอายุยืนยาว ล่วงล้ำวิสัยแห่งเรา จิตชั่วร้ายของเราจึง
 เกิดขึ้น เราจักยังให้บริวารและมารเสนาทิ้งปวงไปอยู่ที่แห่งนั้น แม้นเรามีอาชยุตสมณะโคดมได้ แต่เราจัก
 บันดาลด้วยฤทธาพละยับยั้งหมู่เทวดาและมทานชนทั้งปวง มิให้ได้ยिनพระพุทธองค์ตรัสจิวาตมณีสูตร ครั้น
 นั้นมารบุตรทั้งสามจึงตัดทานพระบิดาเป็นโศลกว่า...

天魔波旬有三女	稽首前白父王言
瞿曇沙門天人師	非是魔力能禁止
昔日在於菩提樹	初坐吉祥法座時
我等三女巧[女*便]妍	諸天女中為第一
百種姿態擬欲之	菩薩都無染著意
觀我三女如老姥	今成正覺菩提師
父王彎弓作恐怖	諸兵器仗弔虛空
菩薩觀如童子戲	一無驚懼退敗心
今日道成為法王	唯願父王息惡意

เทวมารผู้ใจบาปมีบุตรสามนาง
 อันสมณะโคดมทรงเป็นครูแห่งเทวดาและมนุษย์
 กาลก่อนได้ประทับที่โพธิพฤกษ์
 เราทั้งสามได้ใช้จิตเล่ห์มารยาแห่งสตรี
 ใช้กิริยาเย้ายวนร้อยประการชวนให้เกิดราคะ
 ทรงพิจารณาเราทั้งสามดูหญิงแก่
 พระบิดาได้ทรงเหนียวคร่น่าหวาดหวั่น
 บรมโพธิสัตว์กลับเห็นว่าเป็นการเล่นของเด็ก
 วารนี้ยังได้สำเร็จเป็นองค์ธรรมราชา

ได้ถวายนั่งคมพลาถทูลพระราชบิดาว่า
 มิใช่กำลังแห่งมารจะยับยั้งได้
 คราที่ทรงคู่สมาธิบนธรรมบัลลังก์นั้นแล
 ในประดาเทวก็ัญญาเราลิเป็นหนึ่ง
 แต่พระโพธิสัตว์ทรงสิ้นแล้วจากจิตโลสมม
 บัดนี้ทรงสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมโพธิยาจารย์
 บรรดาศาสตราวุธยุทธภัณฑ์ล่องในนภา
 พระทัยมิได้ทรงหวาดหวั่นล่าถอยแม้เพียงนิด
 ขอพระบิดาทรงระงับซึ่งจิตบาปเสียเถิด

^{๒๔} ฤทธิ์ประการหนึ่ง มี ๑)อิทธิวิธิ แสดงฤทธิ์ได้ ๒)ทิพยจักขุ ตาทิพย์ ๓)ทิพยโสต หูทิพย์ ๔)ใจโตปรียญาณ ญาณที่กำหนดรู้ใจผู้อื่นได้ ๕) บุษเพณีสานุสสติญาณ การระลึกชาติได้ และ ๖)อาสวักขยญาณ ญาณที่ทำให้สิ้นอาสวะ (ข้อ ๖ นี้มีเฉพาะพระอรหันต์บุคคลในพระพุทธศาสนา) ทำข้อแรกเป็นโลกียอภิญญา ข้อท้ายเป็นโลกุตตระ

爾時魔王波旬。聞女說偈。將諸眷屬。私自平章。我當與汝。同往佛所。善巧方便。而逡巡之。詐受佛降。令佛信用。若得信者。當作種種一切魔事。而障此經。即與眷屬。同詣佛所。遶佛七匝。而白佛言。世尊。說法無疲勞耶。我今將領諸魔眷屬。來聽長壽命經。為佛弟子。唯願世尊。不違我願。

บัดนั้น พญามารผู้ใจบาป เมื่อทรงสดับโศลกของบุตรีแล้ว จึงนำบริวารทั้งปวงด้วยองค์เอง (แล้วตรัสว่า) เราและสูกำลังหลายเมื่ออยู่ยังพระพักตร์ของพระพุทธองค์แล้ว จึงใช้อุปายะที่ชาญฉลาดยังให้ทรงลังเลแล้วล้มเลิกไปเสีย แสร้งทำเป็นน้อมรับพุทธศาสน์ ยังให้พระพุทธองค์หลงเชื่อ หากพระองค์ทรงเชื่อแล้ว จึงใช้มารอุปายะนานากันขวางพระธรรมนี้

ครั้นจึงแล้วด้วยมารบริษัทยาพานมาเผ่ายังที่ประทับแห่งพระพุทธศาสนา ประทักษิณาวัตรเจ็ดครอบแล้วทูลพระพุทธองค์ว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า มิทรงเหน็ดเหนื่อยในการแสดงธรรมบ้างหรือ ข้าพระองค์นำหม่อมมารบริษัทยาพานมาสดับจिरायวัฒน์สูตรเพื่อเป็นสาธุศิษย์ของพระองค์ ขอพระโลกนาถอย่าทรงปฏิเสธซึ่งความปรารถนาของข้าพระองค์เลย

爾時世尊。呵責魔王。汝在本宮。心生忿怒。設得來此。詐作逡巡。我之法中。不容汝詐。時魔波旬。羞媿交集。斂容無色。而白佛言。世尊。是我愚計。實行詐法。唯願世尊。以大慈悲。恕我愆犯。我今得聞長壽經護諸童子陀羅尼呪。我發誓願。若後末世。有受持此經。書寫讀誦。所在之處。我當擁護。無令惡鬼。伺求其便。設使地獄。若有罪人。須臾之間。憶念此經。我當以大神力。取大海水。灌注罪人。令大地獄。如蓮華池。

สมัยนั้น พระโลกนาถเจ้ารับสั่งว่า ชีชะพญามารเอ๋ย เมื่อคราวเธออยู่ในปราสาทนั้น จิตเกิดโทสะเดือดดาลแล้วจึงมายังที่แห่งนี้ เพื่อแสร้งทำให้ตกตลิ่งเลมิใช่หรือ ในธรรมแห่งเรานั้นเธอจักแสร้งทำมีง่ายเลย บัดนั้นมารใจบาปจึงอับอายขวยเขินต่อที่ประชุมชนยิ่งนัก ไบหน้าหลบเลียงและไร้สี พลังทูลพระพุทธองค์ว่า ข้าแต่พระโลกนาถ ข้าพระองค์โง่เขลาอย่างยิ่งที่จักแสร้งกระทำอุปายะต่อธรรม ขอพระโลกนาถทรงอาคัยเมตตากรุณาอันยิ่งใหญ่ ประทานอภัยแก่ข้าพระองค์ในความผิดพลั้งด้วยเถิด บัดนี้ข้าพระองค์ได้สดับกุมารบาลจिरायวัฒน์โรหกรรมธารณีแล้ว ขอประกาศว่า หากกัลป์เบื้องปลายแห่งอนาคต จักมีผู้น้อมรับซึ่งพระธรรมนี้ ได้จารึกคัดลอก อ่านท่องสาธยายในสถานที่ทั้งปวง ข้าพระองค์จักอารักขาดูแล มิยังให้ปีศาจร้ายคอยร้องเรียกผู้นั้นไปสู่นรก หากบุคคลผู้มีโทษในขณะเดียวที่ระลึกถึงพระธรรมนี้ ด้วยอุททาผลอันยิ่งของข้าพระองค์จักใช้น้ำในมหาสมุทรสงขยังบุคคลผู้มีโทษนั้น ยังให้มหานรกประดุจสระโบกขรณี

爾時復有飛騰羅刹食童子羅刹等。而為上首。與其同類諸眷屬等。從空中下。遶佛千匝。白佛言。世尊。我於無量劫來。受羅刹身。我之眷屬。如恒河沙。各為飢餓之所逼切。於四天下。唯噉在胎及初生童子血肉。我等眷屬。伺候一切眾生夫婦交會。食噉其精。令無胎息。或在胎中。我亦隨入。傷胎食血。初生七日。我等專伺其便。斷其命根。乃至十歲。我等眷屬。變作種種諸惡毒蟲。入童子胎。食其五臟所有精血。能令小兒。吐乳下痢。或疳或瘡。眼腫水腹。乃至漸漸斷其命根。我等今聞世尊說長壽滅罪護諸童子經。奉世尊救。令我眷屬。飢餓所逼。不敢食噉。佛告羅刹。汝等當受我之禁戒。令汝得捨此羅刹身。生天受樂。

ครั้งนั้น ยังมีรากษสผู้เหาะเหินในอากาศ รากษสผู้กินกุมารเป็นนักฆาตอันเป็นบดีแห่งหมู่รากษส พร้อมกับบรรดาบริวารจำพวกเดียวกันจากนภากาศเบื้องบน ท่ามกลางและเบื้องล่าง ได้ทักขิณาวัตรพระพุทธองค์พันรอบ แล้วทูลว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า หมู่ข้าพระองค์นับแต่กัลป์อันประมาธมิได้มาแล้ว ได้มีกายเป็นรากษส อันบริวารของข้าพระองค์นั้นก็มีมากอุปมาด้วยทรายในคงคาหนที่ ล้วนถูกความหิวกระหายบีบคั้น บรรดาที่อาศัยอยู่ในทวีปทั้งสี่นี้ ก็เสพเลือดเนื้อของกุมารที่อยู่ในครรภ์และแรกเกิดบริวารของข้าพระองค์จักคอยเพลาคือหมู่สัตว์หญิงชายเสพลังवास แล้วกลืนกินซึ่งน้ำสุกะนั้นยังให้มิตั้งครรภ์ บ้างอยู่ในครรภ์ ข้าพระองค์เองก็เข้าไปทำลายครรภ์แล้วดื่มกินเลือด ผู้แรกเกิดได้เจ็ดวันหมู่ข้าพระองค์ก็คอยทำยังให้ชีพนั้นหลุดขาดไป จนถึงอายุสิบขวบปีหมู่บริวารของข้าพระองค์ก็จักทำคุณไสยชั่วร้ายนานาประการเข้าสู่ท้องของกุมารเพื่อกินเลือดของ**อวัยวะในทั้งห้า** ^{๒๙} สามารถยังให้เด็กน้อยนั้นสำรอกน้ำนมเป็นโรคบิด บ้างเป็นโรคเลือด บ้างเป็นไข้จับสั่น โรคตาบวม โรคท้องมีน้ำ จนถึงชะตาชีวิตนั้นค่อยๆขาดไป บัดนี้ข้าพระองค์ทั้งหลายได้สดับพระโลกนาถเจ้าตรัสกุมารปาฬจวิรายุวัฒน์นิโรธกรรมสูตรแล้ว จักขออน้อมรับพุทธบัญญัติยังให้ผองบริวาร แม้จักมีความหิวกระหายบีบคั้น ก็จักมิยอมกลืนกินอีกเลยพระเจ้าข้า พระพุทธองค์รับสั่งกับรากษสว่า เธอทั้งหลายพึงสมาทานศีลจากตถาคตเถิด จักยังให้เธอละจากกายแห่งรากษสนี้ แล้วไปอุปบัติเสวยสุขยังเทวภูมิ

佛告大眾。若有童子。受患苦者。令其慈母。分乳微塵。與虛空中。施諸羅刹。并清淨受持此長壽命滅罪陀羅尼經。書寫讀誦。病則除差。時羅刹眾。甚大歡喜。而白佛言。審得生天。我等眷屬。終不能侵諸童子乳。乍食鐵丸。終不能食諸童子血。於佛滅後。有能讀誦受持此經處者。設有惡人。惱是法師。或有惡鬼。惱諸童子。我等當執佛金剛杵。而衛護之。不令惡鬼而得其便。

^{๒๙} คือ หัวใจ ตับ ปอด ม้าม ไต

พระพุทธองค์ตรัสแก่มหาชนว่า หากมีกุมารคือเด็กชายที่รับทุกขเวทนา มารดาพึงแบ่งน้ำนมเพียง ละอองธุลีที่นภาอากาศ^{๓๐} เพื่อเป็นทานแก่รากษสทั้งปวง รวมถึงจดจำกุมารपालจิรายุวัฒน์โรครกรรมสูตรนี้ ด้วยความบริสุทธิ์ คัดลอก อ่านท่องสาธยายแล้วไซ้โรคาพาธก็จักสิ้นไป

เพลาที่บรรดารากษสจึงโสมนัสยินดีเป็นยิ่งนัก ทูลพระพุทธองค์ว่า เมื่อจักได้อุบัติยังเทวโลกเป็น แน่นแท้แล้ว ข้าพระองค์และบริวาร จึงมีอาภเบียดเบียนน้ำนมของกุมารเหล่านั้นได้อีก จักขอกินเม็ดเหล็ก มี กลิ่นกินเนื้อของกุมารเหล่านั้นได้อีกแม่ที่สุด หลังจากพระพุทธองค์เสด็จสู่นิพพานแล้ว หากในสถานที่ใด สามารถอ่านท่องสาธยายจดจำพระธรรมนี้ หากมีคนช่วยขังกรรมจารยให้กลัดกลุ้มใจ ฤกษ์ปีศาจร้ายมา รบกวนกุมารทั้งปวงแล้วไซ้ ข้าพระองค์ทั้งหลายจักใช้พุทธวัชรคทาอารักขาปกป้อง มิให้ปีศาจทำร้ายเขา เหล่านั้นได้

爾時一切諸天大王。并其眷屬。一切龍王。一切夜叉王。阿修羅王。迦樓羅王。緊那羅王。摩睺羅伽王。薜荔多王。毗舍遮王。富單那王。乃至迦吒富單那等。一切諸王。各并眷屬。禮拜於佛。同心合掌。作如是言。世尊。我等從今。在在處處。若有比丘比丘尼。諸優婆塞優婆夷。但有受持此長壽經。書寫處者。我等眷屬。常當衛護。我等諸王。驅策惡鬼。若有惡鬼。惱諸眾生。令患苦者。若能清淨。書持是經。我等諸王。禁攝諸鬼。不令加害。被橫死苦。

เมื่อนั้น บรรดาเทวมหาราชทั้งปวงพร้อมกับบริวาร นาคราชทั้งหลาย ยักษ์ราชทั้งหลาย อสูรินทราชา ครุฑราชา กินนรราชา มโหรรคาราชา เปรตราชา ปีศาจราชา **ปุตนาราช**^{๓๑} จนถึง**กฏปุตนะ**^{๓๒} บรรดาผู้เป็นราชาทั้งปวงต่างพร้อมด้วยบริวาร ได้มาอภิเษกพระพุทธองค์ซึ่งล้วนมีจิตเสมอกัน ประคองอัญชลีแล้วทูลว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า ข้าพระองค์ทั้งหลายแต่บัดนี้ไป ทุกที่สถาน หากมีภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ที่จดจำจิรายุวัฒน์สูตรนี้ได้จารึกคัดลอก บริวารของข้าพระองค์จักตามอารักขาอยู่เป็นนิจ ปวงข้าพระองค์ผู้เป็นราชา จักเขียนบังคับปีศาจร้ายทั้งหลาย หากมีปีศาจร้ายเบียดเบียนหมู่มสัตว์ยังให้เกิดทุกข์ทรมาน หากสามารถคัดลอกพระธรรมนี้อย่างบริสุทธิ์แล้วไซ้ ปวงข้าพระองค์ผู้เป็นราชาจักห้ามปรามปีศาจทั้งหลาย มิให้ทำร้ายยังให้เกิดทุกข์ ด้วย**อกาลมรณะ**^{๓๓} อีกร

^{๓๐} คือดัดน้ำนมเล็กน้อยขึ้นสู่อากาศ

^{๓๑} **อหฺงคฺคย:** คติ ๘ มี ๑.เทพ ๒.นาค ๓.ยักษ์ ๔.คนธรรพ์ ๕.อสูร ๖.ครุฑ ๗.กินนร ๘.มโหรรคา และยังมีคติ ๘ อีกอย่างหนึ่ง เป็นบริวารทั้ง ๘ ของท้าวจตุรหาราช คือ **อปรابی อหฺงคฺคย:** มี ๑.คนธรรพ์ ๒.ปีศาจ ๓.กุมภัณฑ์ ๔.เปรต ๕.นาค ๖.ปุตนา คือ รากษส(ผู้หญิง) ๗.ยักษ์ ๘.รากษส(ผู้ชาย)

^{๓๒} **กฏปุตนะ** คือรากษสตนหนึ่ง

^{๓๓} **橫死 อกาลมรณะ** คือ ตายโหง, ตายร้าย

爾時牢固地天。從座而起。作如是言。世尊。若佛弟子。受持此長壽滅罪護諸童子經者。我等地天。常出地味。滋潤彼人。令其身中。增益壽命。我等常以種種金銀。種種資生。種種穀米。具足供給此信心人。令無乏少。身得安穩。無有愁惱。心常歡喜。得好福田。無令惡鬼斷其命根。若諸童子。生一七日。我等地神。當擁護之。無令斷命。

ครั้งนั้น **ปฤถิวีเทพ**^{๓๔} ได้ลุกขึ้นจากอาสนะแล้วกราบทูลเช่นนั้นว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า หากสถานุศิษย์แห่งพระองค์ ได้จดจำกุมารपालจิรายุวัฒน์นิโรธกรรมสูตรนี้ หมู่มากพระองค์เทพแห่งแผ่นดิน จักยังให้กลิ่นของดินเกิดอยู่เป็นนิจ ยังความชุ่มชื้นให้บุคคลนั้น ให้ผู้นั้นมีอายุขัยเพิ่มพูน ข้าพระองค์ทั้งหลาย จักมอบทองเงินต่างๆ ทรัพย์สินสมบัติต่างๆ ธัญญาหารต่างๆ แก่ผู้มีศรัทธาจิตนี้อย่างสมบูรณ์ มิให้ขาดแคลน มีกายผาสุก ปราศจากความยากลำบาก ในจิตสุขไสมน้อยอยู่เป็นนิจ ได้บรรลู่ถึงเกษมแห่งบุญวาสนา มิให้ปีศาจร้ายยังชาตชีวิตผู้นั้นให้ขาดสิ้น หากกุมารทั้งหลายที่กำหนดในเจ็ดวันแรก ปวงข้าพระองค์เทพแห่งแผ่นดิน ก็จักอารักขามิให้ชะตาขาดสิ้น

爾時眾中。金剛力士。復白佛言。世尊。如來說此長壽命滅罪護諸童子陀羅尼呪經已。諸大檀越。并眷屬眾。各各發心。護持讀誦書寫是經。供給所須。無令乏少。我聞。大德婆伽婆。說吉祥章句大神力呪。若有眾生。一聞於耳。百劫千生。終不短命。得壽無量。無有病苦。雖有四魔。不能忤亂。增長壽命。滿百二十。不老不死。不退不沒。一切佛子。苦患重病。聞此呪者。即免諸鬼之所奪命。即說呪曰。

เมื่อนั้น ท่ามกลางหมู่ชน **เทพวัชรคุหยบดี**^{๓๕} จึงทูลพระพุทธองค์อีกว่า ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า เมื่อพระตถาคตทรงแสดงกุมารपालจิรายุวัฒน์นิโรธกรรมสูตรนี้แล้ว บรรดามหา**ทานปติ**^{๓๖} และบริวารทั้งหลาย ต่างเกิดจิตหมายจักธำรงรักษา อ่านท่องสาธยายและคัดลอกพระธรรมนี้ เพื่อแจกจ่ายไปมิให้ลดน้อยลง ข้าพระองค์ได้ยินพระภาควันต์ผู้เจริญ ตรัสมหาฤทธาฆนตร์อันเป็นมงคลนี้แล้ว หากมีสรรพสัตว์ที่ได้ยินแม้ครั้งหนึ่ง ในร้อยกัลป์พันชาติจักต้องมีชะตาสิ้น ได้บรรลู่ถึงอายุไม่มีประมาณ ไร้โรคทุกข์ แม้นมี**มารทั้งสี่**^{๓๗} ก็มีอาชดขึ้นป่วนปั่น จักมีอายุขัยยืนยาวถึงหนึ่งร้อยยี่สิบปี มิชรามิภรรยา มิเลื่อมถอยมิจมหาย พุทธบุตรทั้งหลาย ที่เป็นทุกข์เพราะโรคร้าย เมื่อได้ยินมนตร์นี้แล้ว ย่อมเว้นจากการถูกปีศาจทั้งปวงจุดคร่าชะตาชีวิต แล้วจึงกล่าวมนตร์ว่า....

^{๓๔} 牢固地天 พระธรรณี, เทพแห่งแผ่นดิน

^{๓๕} 金剛力士 เทพวัชรคุหยบดี คือวัชระแห่งความลึกกลับ ผู้มีพลังกำลังมาก เป็นวัชระแห่งกำลังของพระพุทธเจ้าทั้งปวง เป็นวัชระเทพผู้ปกป้องพระพุทธศาสนา

^{๓๖} 檀越 ทานปติ คือผู้เป็นใหญ่ในทาน ผู้ให้ทาน

^{๓๗} 四魔 จตุโร มารา: มาร ๔ ประเภท มี ๑)สภณุมาร (ป)ชนุธมาร มารคือเบญจขันธ์ ๒)เกลศมาร (ป)กิเลสมาร มารคือกิเลสซึ่งเป็นเครื่องเศร้าหมอง เร่าร้อน ๓)มฤตยูมาร (ป)มัจจุมาร มารคือความตาม ๔)เวทปุตฺรมาร (ป)เวทปุตฺตมาร มารคือเทพบุตร

多地夜佗(一)旃達利(二)旃達囉毗提(三)旃達囉魔咩(四)旃達囉跋帝(五)旃達囉不梨
(六)旃達囉閣移(七)旃達囉底[口*梨](八)旃達吠咩(九)旃突嘍(十)旃達囉婆囉呼(十一)
旃達囉勿達[口*梨](十二)旃達囉婆地移(十三)旃達囉婆咩(十四)旃達囉佉祇(十五)旃達
囉盧寄(十六)藪婆呵(十七)

ตฤยาถา จนฺหฺริ จนฺหฺร-วิเท จนฺหฺรม ทุมฺ จนฺหฺรวเต จนฺหฺร-ปฺเร จนฺหฺร-ชเย จนฺหฺร-ติเร จนฺหฺร-วิเม
จนฺหฺร-ธฺร จนฺหฺร-ปรเว จนฺหฺร-อุตฺตเร จนฺหฺร-ปฺติเย จนฺหฺร-ภามे จนฺหฺร-ชฺชเค จนฺหฺราโลเก สุวาทา

佛言。善哉善哉。金剛力士。汝今能說此護諸童子吉祥神呪。汝當為一切眾生之大導師。文殊當知。如是神呪。過去諸佛之所宣說。建立守護。善能增長人天壽命。能除一切罪垢惡見。能護一切持經之人。延其壽命。

พระพุทธองค์ตรัสว่า สาธุๆ วัชรคุหฺยบดี บัดนี้เธอสามารถแสดงกุมารपालครีมนังคะมนตร์นี้ เธอจักเป็น**มหานายก**^{๓๓} ของสรรพสัตว์ทั้งปวง มัญชุศรีพึงทราบเถิดว่า มนตร์นี้พระพุทธเจ้าทั้งปวงในอดีตล้วนกล่าวแสดงไว้ ผู้ธำรงรักษาคงไว้ สามารถยังให้มนุษย์และเทพมีอายุชยียืดยาวออกไป สามารถขจัดบาปมลทินจากอกุศลทิวี่ทั้งปวง สามารถรักษาให้ผู้ธำรงพระธรรมนี้มีอายุชยียืดยาวได้เป็นอย่างดี

爾時世尊。告文殊師利法王之子。我滅度後。濁惡世時。若有比丘。破我禁戒。親比丘尼。及諸處女。并二沙彌。飲酒食肉。姦姪熾盛。為諸白衣之所輕賤。毀滅我法。經營世俗。不淨之事。無慚愧心。猶如木頭。當知此等。是五逆人。非我弟子。是魔眷屬。名曰六師。此比丘等。於現世中。得短命報。比丘尼等。亦復如是。若能懺悔。不更復作。受持此經。即得長壽。

พระโลกนาถรับสั่งกับพระมัญชุศรีธรรมราชากุมารว่า เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว หากมีภิกษุล่วงพระธรรมวินัยของตถาคต อยู่ในใกล้ชิดภิกษุณีและสถานทั้งปวงของสตรีพร้อมทั้งสามเณรสองรูปได้ดื่มสุรา บริโภคมังสะ มีกามราคะประทุในดวงจิต มีจิตดูแคลนผู้ห่มขาวทำลายธรรมของตถาคตให้เลื่อมสั่น รักษาโลกียธรรมนิยม มียังกิจให้บริสุทธ์ ปราศจากจิตหิโรตตตปะอุปมาเป็นท่อนไม้ พึงทราบเถิดว่า อนันตริยบุคคลนี้หาใช้ศิษย์ตถาคตไม่ คือบริวารแห่งมาร ได้ชื่อว่าครูเจ้าลัทธิทั้งหก ภิกษุเหล่านี้ในชาติปัจจุบันย่อมมีวิบากคืออายุชยีสั้น บรรดาภิกษุณีก็เช่นกัน **หากสามารถขมากรรมและมิกระทำอีก** แล้วน้อมรับปฏิบัติในพระธรรมนี้ ย่อมบรรลู่ถึงความมีอายุยืนยาว

^{๓๓} 大導師 คือผู้นำที่ยิ่งใหญ่

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。若有菩薩。誹謗佗人。自讚其善。方等經典。不傳付人。如是菩薩。是魔伴侶。非真菩薩。若能至心。受持此經。書寫讀誦。即得諸佛不壞常身。

ดูก่อนมัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว หากมีโพธิสัตว์ บ้ายสีทำลายผู้อื่น ยกย่องความดีของตน อันพุทธยานสูตรนั้นเล่าก็มีถ่ายทอดแก่ผู้คน โพธิสัตว์เช่นนี้คือ สหายของมารหาใช้โพธิสัตว์แท้ไม่ หากสามารถจดจำพระธรรมนี้ด้วยความเป็นที่สุดแห่งใจ คัดลอกอ่าน ท่อง ย่อมบรรลุนิตยกายอันมิเสื่อมสลายของพระพุทธเจ้าทั้งปวง

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。若有國王。殺父害母。誅斬六親。不依王法。廣興兵甲。侵討佗國。忠諫之臣。枉遭刑戮。婬欲熾盛。違先王法。破塔壞寺。焚燒經像。水旱不調。因王無道。國界飢餓。疾疫死亡。如是國王。現世短命。死入地獄。墮大阿鼻。若能書寫是經。流通供養。至誠懺悔。依先王法。即得長命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว หากมีพระราชกรรทำ ปิตุฆาต มาตุฆาต ตัดศีรษะญาติทั้งหกจำพวก มีดำเนินตามราชธรรม ก่อการสงครามให้แผ่กว้าง รุกล้ำ ประเทศอื่น ขุนนางสุจริตถูกป้ายสีจนต้องโทษประหาร มัวเมากามราคะ ละเมิดกฎของอดีตพระราชกรรทำลายพระสวามีและอาราม เผลอพระธรรมและปฏิมา ชลชาติจึงแห้งแล้งมีราบริน เหตุเพราะพระราชกรรทำ ทุจริต ประเทศจึงอดอยาก เกิดโรคระบาดล้มตาย ราชานี้ในชาติปัจจุบันย่อมมีพระชนม์สั้น เมื่อสิ้นแล้วจึงเข้านรกภูมิตกสู่มหาวงศ์ หากสามารถคัดลอกพระธรรมนี้ ให้แผ่กว้างออกไปและบูชา ขมากรรม สำนึกผิดด้วยจริงใจ แล้วประพฤติตามกฎของอดีตพระราชกรรมาแล้วไซ้ จักได้รับพระชนมายุที่ยืนยาว

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。若有大臣。及諸官屬。身請天祿。無慚愧心。諂佞不忠。專行矯詐。賊臣危害。國土不安。設使臨人。不行國法。侵剋百姓。恣意貪殘。橫殺無辜。取佗財寶。輕慢經典。魔障大乘。如是等人。現世短命。墮阿鼻地獄。無有出期。若能懺悔。受持此經。書寫讀誦。即得長命。永守天祿。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว หากมีมหาอำมาตย์ และเหล่าขุนนางที่ได้รับวาสนาจากฟ้า แต่จิตใจความเกรงกลัวและละอาย หลอกหลวงสอพลอมีสุจริต แอบอ้างแสวงกระทำความชั่วของขุนนางโจรย่งให้ประเทศชาติมิสงบสุข สังคนใกล้ชิดมิให้ประพฤติตามกฎหมาย ล่วงเกินบังคับราชฎร ละเมอบทารุณตามใจ เช่นฆ่าผู้ไร้ความผิด ถือเอาทรัพย์สมบัติผู้อื่น ดูแคลนพระธรรมคัมภีร์ เป็นมารขัดขวางมหายาน บุคคลเหล่านี้ ในชาติปัจจุบันย่อมมีอายุขัยสั้น แล้วตกสู่เวจันรก

ไว้กำหนดพันมาได้ หากสามารถมากรรม จดจำพระธรรมนี้ คัดลอกสาธยาย ย่อมได้รับอายุชยที่ยืนยาว เพื่อรักษาบุญวาสนานั้นได้ตลอดไป

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。有優婆塞。及優婆夷。信邪倒見。不信正法大乘經典。如是眾生。縱有無量百千金銀。而懷慳惜。唯求財利。不能布施。救乏一切貧苦之者。不能書寫十二部經。受持讀誦。求免無常惡道之苦。如是之人。宅舍虛耗。竈下烏現。蛇入臥堂。狗忽上舍。鼠百種鳴。諸野禽獸。競來入宅。百種魑魅。名之為怪。以見怪故。心得煩惱。因煩惱集。得獲短命。若能受持書寫是經。流通讀誦。即能摧破如是等怪。而得長命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเสื่อมและความชั่ว หากมีอุบาสก อุบาสิกา หลงเชื่อในความเห็นที่ผิด มิตรัทธาลัมมากรรมมหายาน สรรพสัตว์เหล่านี้ แม้จักมีเงินทองจำนวนร้อย พันประมาณมิได้ แต่ยังมีจิตตระหนี่เสียดาย ใฝ่มุ่งลาภสรรเสริญ มีอาจบบริจาคทาน เพื่อช่วยผู้ทุกข์เพราะ ยากไร้ทั้งปวง มีอาจคัดลอกพระพุทพจนลีบสองหมวด^{๓๓} จดจำสาธยาย เพื่อปรารถนาเว้นจากทุกข์ของ เพราะความไม่เที่ยงและอบายภูมิ บุคคลนี้ ในเคสสถานและที่ว่าง เต่าไฟลุกขึ้นเอง มีบักชีปรากฏขึ้น งูเข้า สู่ห้องนอน สุนัขวิ่งขึ้นเรือน หนูร้อยชนิดเปล่งเสียงร้อง บรรดาสัตว์เลื้อยคลานแย่งกันเข้าสู่เรือน และญาติผี ร้อยประเภทที่ชื่อว่ามี ความประหลาด เหตุที่ได้เห็นสิ่งประหลาดนั้น จิตจึงเศร้าหมอง เหตุที่ประชุมด้วยความเศร้าหมองจึงมีอายุชยสั้น หากสามารถจดจำจารึกพระธรรมนี้ ยังให้แผ่กว้างออกไปและสาธยาย ย่อมกำจัดอาเพศเหล่านี้ได้ บรรลุถึงความมีอายุชยยืนยาว

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。男女成就。以憐愍故。而得心病。何以故。或男成長。被充兵役。如是王法。制不由己。父

^{๓๓} 十二部經 ทวาทศก ธรรมปรุจจนาณี พุทธพจน ๑๒ มี ๑. สุตต หรือ สุตตะ คือระเบียบคำที่แสดงเนื้อความได้เรื่องหนึ่งๆ ได้แก่ อุกโตวิภังกะ, นิเทศ, ชันธก, ปริวาร และ สุตตทั้งหลายใน สุตตนิบาต เป็นต้นว่า มงคลสูตร, รัตนสูตร, นาลกสูตร และ พุทธพจนอื่นซึ่งเรียกชื่อว่า สุตต ก็มีเป็น สุตตหรือ สุตตะเหมือนกัน ๒. เคยยะ คือระเบียบคำที่เป็นจุดเนียบ(ร้อยแก้ว)บ้าง คาถา(ร้อยกรอง)บ้าง ปนกันอยู่ ได้แก่ สกาวรรค ในสังยุตตนิกายทั้งหมด ๓. คาถา คือระเบียบคำที่ทำประพันธ์ผู้เป็นคาถาเช่น ธรรมบท เถรคาถา เถรีคาถา และคาถาล้วนๆ ใน สุตตนิบาต ซึ่งไม่เรียกชื่อว่า สุตต (เมื่อครั้งจรณาคัมภีร์ สมันตปาสาทิกา) ๔. นิทาน คือระเบียบคำที่แสดงถึงมูลเหตุเกิดขึ้นของพระไตรปิฎกบางส่วนจำแนกได้คือ หนึ่งในพระสูตรที่เกิดขึ้นเพราะมีผู้ถามปัญหา สองมูลเหตุที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติสิกขาบท สามเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น จึงทรงแสดงธรรมปรารภถึงเหตุนั้น ๕. อิติวุตตะ คือระเบียบคำที่อ้างว่าพระพุทธเจ้าตรัสแล้วอย่างนี้ได้แก่ สุตต ร้อยสิบสูตร ซึ่งเป็นไปโดยนัยเป็นต้นว่า “วุตฺ เตตฺ ภควตา...” ในอิติวุตตะ ๖. ชาดก คือระเบียบคำที่พระพุทธเจ้าตรัสแสดงบุรพจาริตได้แก่ชาดก ทำร้อยห้าสิบเรื่อง มีอภินนทชาดก เป็นต้น ๗. อัญญธรรม คือระเบียบคำกล่าวปรกด้วยอัจฉริยภูตธรรม ได้แก่ สุตตที่ประกอบไปด้วยอัจฉริยภูตธรรมทั้งหมดซึ่งเป็นไปโดยนัยเป็นต้นว่า “จตุตาโรม ภิภขเว อจฺฉริยา อพฺภูตธมฺมา อานนเถ... ๘. อวทาน คือระเบียบคำที่แสดงพระจริยาอันประเสริฐและที่กล่าวเหตุเด็ดยของพระพุทธเจ้า คล้ายกับชาดก ผิดกันที่ชาดกมุ่งแสดงประวัติของพระพุทธเจ้า เมื่อเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ในอดีต ๙. อุปเทศ คือระเบียบคำที่พระพุทธองค์ตรัสในรูปของคำถามและคำตอบ ๑๐. อุทาน คือระเบียบคำที่พระพุทธเจ้าทรงอาศัยโสภณสนญาณ เป็นต้น เปล่งออกมาเป็นคาถา โดยมากเป็นจุดเนียบที่มีบ้าง ได้แก่ สุตตเปิดสิบสอง ในอุทาน ๑๑. โพบูลย์ ลักษณะหนึ่งของคัมภีร์มหายาน รวบรวมสูตรที่แต่งขยายความให้พิสดารตรงข้ามกับพุทธพจนที่ตัดย่อลง ๑๒. ไวยากรณ์ คือระเบียบคำที่เป็นจุดเนียบล้วน ไม่มีคาถาปน และอภิธรรมปิฎกทั้งสิ้น แม้พระพุทธพจนอื่นที่ไม่ส่งเคราะห์เข้าในองค์ที่ ๑๑ ที่กล่าวข้างต้นก็จัดว่าเป็นไวยากรณ์ด้วย โดยรวมหมายถึงพระไตรปิฎก

母念之。名為心病。或女成長。配[女*適]佗門。而被輕賤。違夫婦道。父母念之。名為心病。為心病故。愁憂苦惱。愁惱病集。現世短命。若能書寫受持此經。得長壽命。以經力故。姻親和順。心病消除。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลาย เมื่อสำเร็จเป็นชายหญิงแล้ว ด้วยความสงสารเป็นเหตุจิตใจจึงเป็นโรค ด้วยเหตุไฉนนั้นฤ เมื่อชายเติบโตใหญ่ขึ้น ต้องเป็นทหาร ด้วยกฎหมายเช่นนี้ ให้อยู่ในภรรยาเป็นของตัวเอง บิดามารดาเมื่อระลึกถึงแล้วให้เกิดโรคทางใจ อันหญิงนั้นเมื่อเติบโตไปครองคู่ยังบ้านอื่น ถูกคนดูแคลนเหยียดหยาม เลิกร้างจากความเป็นสามีภรรยา บิดามารดาเมื่อระลึกถึงแล้วให้เกิดโรคทางใจ เพราะโรคทางใจเป็นเหตุ จึงตรมตรอมเศร้าหมอง เพราะประชุมด้วยโรคและความโศกเศร้า ยังให้ชาติปัจจุบันมีอายุชั้ยสั้น หากสามารถจารึกจดจำพระธรรมนี้ จักบรรลุดังความมีอายุชั้ยยืนยาว ด้วยอำนาจของพระธรรมเป็นเหตุให้คู่ครองสมานฉันท์ โรคทางใจมลายสิ้น

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。無慈悲心。殺生害命。食噉一切眾生十種身肉。文殊當知。如殺父母。如食六親。或因殺命。而復傷胎。為是事故。現世短命。設使夫婦交會之時。被惡羅刹。食噉其胎。令無子息。若能書寫受持是經。即免斯苦。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลาย ปราศจากจิตเมตตากรุณา เช่นฆ่าชีวิต กลืนกินเนื้อสิบชนิด^{๑๐} ของสรรพสัตว์ทั้งปวง มัญชุศรีพึงทราบเถิดว่า ดูการฆ่าบิดามารดา ดั่งกินเนื้อญาติทั้งหก บ้างเพราะเหตุที่เช่นฆ่าชีวิตยังให้กรรมรุกรานทำลาย ด้วยเรื่องราวเช่นนี้ ในชาติปัจจุบันจึงมีอายุชั้ยสั้น เมื่อคราที่สามีภริยาร่วมสังวาส จักถูกรากษสรัยกลืนกินกรรมนั้น ยังให้ไร้บุตร หากสามารถจารึก จดจำพระธรรมนี้ ก็ย่อมเว้นจากทุกข์นั้น

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。不知宿命。暫得人身。謂為快樂。更相誹謗。或恃權豪。種種惡心。規佗性命。不信經典。我慢大乘。如是之人。現世短命。若能至心懺悔。調柔其心。書寫是經。受持讀誦。以善根力。得長壽命。設使病患。終不橫死。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลายเป็นผู้มีลวงรู้กรรมเมื่ออดีตชาติ เมื่อได้รับสังขารมนุษย์ที่คงอยู่มีช้านานก็สำคัญว่าเป็นสุข ยิ่งทำลายและป้ายสี บ้างกระหึ่มในอิทธิพล มีจิตชั่วช้านานประการ บงการชีวิตผู้อื่น มีเลื่อมใสพระธรรม **ถือตัวเย่อหยิ่ง**^{๑๑}

^{๑๐} พุทธเจ้าทรงห้ามภิกษุฉันเนื้อ ๑๐ อย่าง คือ ๑) เนื้อมนุษย์ ๒) เนื้อช้าง ๓) เนื้อม้า ๔) เนื้อสุนัขบ้าน ๕) เนื้องู ๖) เนื้อราชสีห์หรือสิงโต ๗) เนื้อเสือโคร่ง ๘) เนื้อเสือดาว ๙) เนื้อหมี ๑๐) เนื้อสุนัขป่า

^{๑๑} 我慢 คือ อัสถิมานะ

ต่อมหาพุทธยาน บุคคลเช่นนี้ ในปัจจุบันชาติจักมีอายุชั้ยสั้น หากสามารถสำนึกผิดด้วยที่สุดแห่งใจ มีจิต
โอเนอ่อน จารึกพระธรรมนี้ จดจำ สาธยายแล้วไซ้ร ด้วยกำลังของกุศลมูลนี้ จักยังให้มีอายุชั้ยยืนยาว แม้น
ว่าจะทรมาณเพราะโรคที่สุดแล้วจักมีมรณะร้าย

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。或奉王敕。或父母
教。而於佗國及險道處。以商為業。求諸珍寶。為財利故。我慢貢高。圍
碁六博。擲菹投壺。親近婬女。交惡知識。不用王敕。及父母誡。嗜酒耽
婬。喪身殞命。設得財寶。為酒迷濁。不知道路通塞之處。後被諸惡賊。
劫奪其財。因以害命。若能書寫是經。廣發誓願。所在之處。惡賊退散。
生歡喜心。諸惡毒獸。不能燒害。身心安穩。多獲寶貨。以經力故。得長
壽命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเสื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลายแม้
เป็นผู้ได้รับพระราชบัญชา แม่บุพการีสอนสั่งมาแล้ว ได้เดินทางยังบ้านเมืองอื่นและในสถานที่อันตรายเพื่อ
ประกอบการค้าเพราะปรารถนาสมบัติมีค่า เหตุที่มีทรัพย์ศฤงคารมากจึงถือตัวว่าสูงส่ง เล่นการพนัน มัว
เมาราคะในสตรี คบหามิตรชั่ว มีรับสนองราชบัญชาและคำสอนของบุพการี มัวเมาสุรานารี ใช้สังขารให้ไร้
ซึ่งประโยชน์ดูจปราศจากชีวิต มีทรัพย์สิ้นเพื่อความมัวเมาลุ่มหลงในสุรา มีรู้จักหนทางปลอดภัยหรือ
อันตราย ภายหลังผู้นั้นจึงถูกโจรร้ายต่างๆ ช่างชิงทรัพย์ไป เหตุนี้จึงเป็นภัยแก่ชีวิต หากสามารถจารึกพระ
ธรรมนี้ แล้วมีปณิธานเผยแผ่ให้กว้างขวางแล้วไซ้ร ทุกสถานที่อาศัยนั้นโจรร้ายจักหลบลิไป เกิดจิตสุข
เกษม บรรดาสัตว์ร้ายต่างๆมีอาจทำร้าย กายและจิตเป็นผาสุก ได้รับทรัพย์ศฤงคารเป็นอันมาก ด้วย
อำนาจพระธรรมนี้ ย่อมเป็นผู้มีอายุชั้ยยืนยาว

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。以惡業故。死入地
獄。從地獄出。得畜生身。設得人形。六根不具。聾盲瘖瘂。癱殘背癯。
受女人身。不識經字。設是男子。為惡業故。癡愚暗鈍。不能轉讀此長壽
經。心生愁惱。以愁惱故。名為心病。以心病故。現世短命。若能令善知
識。書寫是經。自取而轉。從初至末。一心頂戴。以至誠故。功德無量。
如此惡業。不更復受。此人現世。得長壽命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเสื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลาย
ด้วยเหตุเพราะอกุศลกรรม เมื่อสิ้นชีพจึงเข้าสู่ภพเมื่อพ้นจากนรกแล้ว ย่อมได้รับกายของเดรัจฉาน แม้จัก
ได้กายมนุษย์ ก็มีอายตนะหกมิสมบูรณ์ บ้างหูหนวก ตาบอด เป็นใบ้ หลังค่อมโก่งงอ เป็นโรคทุษฐ^{๓๖} มี

^{๓๖} โรคเรื้อน

กายเป็นหญิง มีรู้จักพระธรรมและตัวอักษร หากเป็นชาย ด้วยเหตุของอกุศลกรรม ยังให้เป็นคนโง่เขลาที่บื
ที่ือ มีอาจอ่านท่องจิวรายุวัฒนสูตรนี้ จิตเกิดความทุกข์ตรม ด้วยความทุกข์ตรมเป็นเหตุ จึงชื่อว่าเป็นโรค
ทางใจ เหตุเพราะใจเป็นโรคในชาติปัจจุบันจึงมีอายุขัยสั้น หากให้ผู้เป็นกัลยาณมิตรช่วยจารึกคัดลอกพระ
ธรรมนี้ ตนเองนั้นเล่าก็ยิ่งมีความยึดมั่น(ในพระธรรม) นับแต่เริ่มจนถึงที่สุด ก็มีเอกจิตเคารพเลื่อมใส ด้วย
เหตุที่มีความจริงใจจึงเป็นกุศลประมาณมิได้ อกุศลกรรมเหล่านี้จึงมีต้องรับอีก บุคคลนี้ในชาติปัจจุบัน
ย่อมมีอายุขัยยืนนาน

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。若有眾生。死亡之後。從一七
日。乃至七七日。所為亡者。建造諸福功德七分。亡者所得。唯獲其一。
若能生在之時。於七七日。停止家事。書寫是經。香花供養。請佛迎僧。
設生七齋。所得功德。如恒河沙。此人現世。得長壽命。永離三塗諸惡道
苦。若已亡者。緣身資產建福。七分竝獲。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว หากมีสรรพสัตว์ที่
กระทำกาละ^{๓๓} แล้ว จากเจ็ดวันแรกจนถึงเจ็ดวันที่เจ็ด^{๓๔} (ญาติมิตร)ได้สร้างบุญกุศลต่างๆไว้ตลอดทั้งเจ็ด
ช่วงเวลาเพื่ออุทิศแก่ผู้วายชนม์นั้น อันกุศลที่ผู้วายชนม์ได้รับนั้นมีเพียงหนึ่งส่วน หากเมื่อคราที่ยังมีชีวิต
ได้ใช้เวลาตลอดสี่สิบเก้าวัน หยุดพักกิจทางบ้าน จารึกคัดลอกพระธรรมนี้ ลักการะด้วยของหอมและมาลี
อัญเชิญพระพุทธและนิมนต์พระสงฆ์ ดำรงชีพด้วยการงดเว้นเจ็ดวัน^{๓๕} จักได้รับกุศล(มาก)ดุจเม็ดทรายใน
คองคานที่ บุคคลนี้ในชาติปัจจุบันย่อมเป็นผู้มีอายุขัยยืนนาน ไกลจากทุกข์ของอบายภูมิสามอยู่เป็นนิจ หาก
สิ้นชีพไป ด้วยคราที่มีสังฆารอันสั่งสมก่อสร้างการกุศลเอาไว้ จึงได้รับเจ็ดส่วน

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。不孝五逆。無慈悲
心。而於父母。無恩愛情。而事六親。爾時行道天王。遶四天下。種種音
樂。將諸眷屬。於三齋月。至閻浮提。若有一切眾生。橫被諸病。行道天
王。為除惡鬼。令得除愈。眾生不孝。嫉妒造惡。行病鬼王。即以惡氣。
噓而病之。令得瘟疫。一切重病。若熱若冷。虛勞下瘡。邪魔鬼毒。及惡
癩病。若能於歲一日。燒香散花。清淨身心。書寫是經。乃至七日。請佛
迎僧。清齋讀誦。以是善根。終無疾疫。無疾疫故。得長壽命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลาย
อกตัญญู สร้างอนันตริยกรรมทำประการ ปราศจากจิตเมตตากุณาต่อบุพการี ไร้ความรักปกป้องต่อ

^{๓๓} คือ ตาย

^{๓๔} เจ็ดวันแรกคือ สัตตมาร เจ็ดวันที่เจ็ด คือการนับครั้งละ ๗ วัน ๗ ครั้ง คือ ครบ ๔๙ วัน

^{๓๕} คือการเว้นจากอกุศลทั้งปวง เช่นการฆ่า เบียดเบียน เว้นเนื้อสัตว์ และบำเพ็ญกุศลเช่น สมาทานศีล บริจาคทาน ศึกษาพระธรรม ฯลฯ เป็นเวลา ๗ วัน

ญาติทั้งหกประเภท สมัยนั้นเทวราชผู้ตรวจตราเที่ยวไปในทวีปทั้งสี่ ผู้มีเครื่องดนตรีนานาขับกล่อม ได้นำพาบริวารทั้งหลายในสามเดือนจึงมาถึงยังชมพูทวีป หากสรรพสัตว์ที่มีโรค เทวราชก็จักกำจัดปีศาจร้าย ยังให้โรคนั้นสิ้นไป หมูสัตว์หากมีกตัญญู อัจฉริยะหากระทำความชั่ว เจ้าปีศาจที่ยังให้เกิดโรคจักใช้อากาศพิษพ่นโรคจากปาก ยังให้เกิดโรคทำและโรคทั้งปวง บ้างร้อนบ้างหนาว อ่อนแอเหน็ดเหนื่อย เป็นไข้จับสั่น เพราะปีศาจร้ายคือภูติแห่งพิษและโรคพิษขี้ผึ้ง หากในหนึ่งวันสามารถรำลึกคุณธรรมและเกลี้ยมาลีบูชา ด้วยกายใจที่บริสุทธิ์ จารึกคัดลอกพระธรรมนี้จนถึงเจ็ดวัน ได้อัญเชิญพระพุทธเจ้าและนิมนต์พระสงฆ์ สมาทานศีลคือข้องดเว้นโดยบริสุทธิ์และสหายแล้วไซ้ ด้วยกุศลมูลนี้ ที่สุดย่อมมีต้องเป็นโรคระบาด เหตุที่ไร้โรคระบาด จึงมีอายุช้ายยืนยาว

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。眾生薄福。其劫欲盡。七日並照。設無七日。國王無道。令天炎旱。大地所有。藥木叢林。一切百穀。甘蔗花菓。將欲枯死。若有國王。一切眾生。能受持讀誦此經典者。難陀龍王。及婆難陀龍王等。憐愍眾生。從大海水。降注甘雨。一切叢林。百穀艸木。滋榮眾生。以此經力。得長壽命。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ที่ด้อยวาสนา เมื่อกลับจวนสิ้นนั้น ดวงอาทิตย์จักฉายส่องอยู่เจ็ดดวงและจะมีตมิตอีกเจ็ดวัน พระราชาที่ไร้คุณธรรม ยังให้อากาศแห้งแล้ง บรรดาสมุนไพโร ไพโรสณฑ์ พืชพรรณธัญหารทั้งหลาย อ้อย มาลี ผลไม้ที่มีในแผ่นดิน ย่อมจักเหี่ยวเฉาและตายลง หากมีพระราชาเจ้าประเทศและสรรพสัตว์ทั้งหลาย สามารถจดจำสาธยายพระธรรมกถานี้ นันทะนาคราชและอุปนันทนาคราชเป็นต้น^{๓๖} จักเกิดความสงสารหมู่มสัตว์แล้วนำน้ำจากมหาสมุทร ไปรยปรายเป็นฝนแก้วนาววัน ธัญหาร รุกขชาติ ตถุณชาติ ยังความชุ่มชื้นงอกงามแก่หมู่มสัตว์ทั้งปวง ด้วยกำลังของพระธรรมนี้ยังให้มีอายุช้ายยืนยาว

復次文殊。我滅度後。濁惡世時。一切眾生。斗秤欺誑。不義得財。以其罪業。死入地獄。從地獄出。受畜生身。所謂牛驢象馬。豬狗羊等。一切禽獸。蟲蟲蟲蟻。若有菩薩摩訶薩。以慈悲心。於畜生等。及蟲蟻前。轉讀此經。一聞於耳。此經力故。隨類皆解。此等畜生。捨此身已。得生天樂。若有菩薩。無慈悲心。不能廣說此經典者。非佛弟子。是魔伴侶。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลายผู้ คดโกงตาชั่ง ได้ทรัพย์โดยมิชอบ ด้วยบาปกรรมนั้น เมื่อสิ้นชีพแล้วจึงเข้าสู่ นิรยภูมิ เมื่อจากนิรยภูมิแล้ว

^{๓๖} นาคราช ๘ ตระกูล มี ๑.นันทนาคราช ๒.อุปนันทนาคราช ๓.ศานนาคราช ๔.วาสุกีนาคราช ๕.ตักขณนาคราช ๖.อนนต์ปตนาคราช ๗. มนสิรินาคราช ๘.อุตปลกนาคราช

จักมีกายเป็นไตรจำนมีวั ลา ช้าง ม้า สุกร สุนัข แพะ สัตว์ไตรจำนทั้งหลาย ยุง เทียบ มด หากจักมี
โพธิสัตว์มหาสัตว์ที่มีจิตเมตตากุณา ได้สาธยายพระธรรมนี้ให้ไตรจำนยุงและแมลงได้ยินที่เบื้องหน้า
เพียงครั้ง ด้วยพลาณาภาพของพระธรรมนี้ยังให้หลุดพ้นจากประเภทนั้นๆ ไตรจำนเหล่านี้ที่ละจากสังขาร
แล้ว ย่อมไปอุบัติยังเทวโลก หากมีโพธิสัตว์ปราศจากจิตเมตตากุณา มีอาจากกล่าวแสดงพระธรรมกถาให้
กว้างขวางไปแล้วไซ้ร้ ย่อมหาใช้ศิษย์ตถาคตไม่ คือสหายแห่งมาร

復次文殊。我滅度後。五濁世時。一切眾生。心生欺慢。不信經
典。毀訾我法。若有說法之處。無心聽學。以此罪業。現世短命。墮諸地
獄。若有講說此長壽經處。一切眾生。能往聽者。或能勸佗。分坐與坐。
此人是佛棟梁。得長壽樂。不經惡道。轉此經法。清淨立壇。隨室大小。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว ในโลกแห่งความเลื่อมและความชั่ว สรรพสัตว์ทั้งหลาย
ดวงจิตยโสถือดี มีศรัทธาพระธรรม กล่าวร้ายธรรมของตถาคต หากมีสถานที่ใดแสดงธรรม ก็ไร้ซึ่งจิตที่
รับฟังและศึกษา ด้วยบาปกรรมนี้ ในชาติปัจจุบันย่อมมีอายุขัยสั้น ตกสู่นรกต่างๆ หากมีสถานใดกล่าว
แสดงจิรายุวัฒนสูตรนี้ หมุ่สัตว์ผู้สามารถไปสดับ ฤหากนำพาผู้อื่นให้ไปสดับ แม้จักแยกกันหนึ่งหรือหนึ่ง
ด้วยกันก็ดี บุคคลนี้คือ**หลักค้ำ**^{๓๓}ของพระพุทธะ จักมีอายุขัยยาวนาน มิต้องผ่านอบายภูมิ พึ่งนำธรรมสูตร
นี้ตั้งไว้ในที่บริสุทธิ์ ตามแต่ห้องที่ใหญ่เล็ก

復次文殊。我滅度後。一切女人。身懷胎娠。殺一切命。食諸鳥
卵。為無慈愍心。現世得短命報。臨生產難。以產難故。能斷其命。或是
怨家。非善知識。若能廣發誓願。書寫是經。即令易產。無諸裁障。子母
安樂。須男須女。隨願得生。

มัญชุศรี เมื่อตถาคตนิพพานล่วงแล้ว บรรดาสตรีทั้งปวง ที่กายมีครรภ์เกิดขึ้น แล้วเช่นฆ่าชีวิต
สัตว์ บริโภคไข่ของสัตว์ปีกทั้งปวง ไร้จิตเมตตาสงสาร ในชาติปัจจุบันจักมีอายุขัยสั้นเป็นวิบาก เมื่อใกล้
คลอดจักลำบากอันตราย ด้วยเหตุที่คลอดยากนั้น จึงสามารถยังให้ชีวิตนั้นขาดสิ้น บ้างเป็นเพราะศัตรูผู้
มิใช่กัลยาณมิตร หากสามารถจารึกพระธรรมนี้ แล้วมีปณิธานเผยแผ่ให้กว้างขวางแล้วไซ้ร้ จักยังให้คลอด
โดยง่าย ไร้ความติดขัดทั้งปวง มารดาและบุตรผาสุก มีว่าจะเป็นผู้ชายหรือหญิง ก็จักถือกำเนิดตาม
ความปรารถนา

爾時世尊。告文殊師利菩薩。我今說此長壽滅罪十二因緣佛性經
時。過去諸佛之所共說。若有眾生。受持讀誦。多獲福利。盡其壽命。滿

^{๓๓} 棟梁 แปลว่าไม้เอกไม้และไม้ซื่อ เปรียบเป็นบุคคลสำคัญ เป็นหลักของประเทศ หรือเป็นหลักของพระศาสนา

百二十。臨捨化時。不被風刀諸一切苦。以佛性故。得金剛不壞。諸佛常身。湛然清淨。念念堅固。常有菩薩。一名觀世音。二名大勢至。乘五色雲。六牙白象。持蓮花臺。迎念佛者。生不動國。自然快樂。不經八難。

สมัยนั้น สมเด็จพระโลกนาถรับสั่งกับพระมัญชุศรีโพธิสัตว์ว่า ในบัดนี้ที่ตถาคตแสดงจิรายุวัฒน์ ปฏิจจสมุปปาทพุทธภาวะสูตรนี้^{๔๔} ที่พระพุทธเจ้าทั้งปวงในอดีตก็ล่วงตรัสแล้ว หากมีสรรพสัตว์จดจำสาธยายย่อมได้รับประโยชน์เป็นอันมาก เมื่อสิ้นอายุขัยนั้นแล้วคือครบหนึ่งร้อยยี่สิบปี เมื่อคราจักละสังขาร ย่อมมีต้องศาสตราวุธและทุกข์ทั้งปวง ได้อาศัยพุทธภาวะเป็นเหตุให้บรรลุถึงวัชรนิตยกายของพระพุทธเจ้าทั้งปวงที่บริสุทธิ์ยอดเยี่ยมแข็งแกร่งเป็นนิตย์ ยังมีโพธิสัตว์นามว่า **อวโลกิเตศวร๑ มหาสถามปรารถ๑** ทรงเมฆเบญจรงค์และช้างเผือกหงา ถือบทมอาสน์ มารับผู้เจริญพุทธธานุสติไปอุปบัติยัง**อจลโลกภูมิ**^{๔๕} เป็นผู้มีปกติที่สุขเกษม มีต้องผ่านทุกข์ทั้งแปด^{๔๖}

文殊當知。愚癡眾生。不覺不知。壽命短薄。如石火光。如水上泡。如電光出。云何於中。不驚不懼。云何於中。廣貪財利。云何於中。耽婬嗜酒。云何於中。生嫉妒心。如此生死。流浪大海。唯有諸佛菩薩。能到彼岸。凡夫眾生。定當淪沒。無常殺鬼。來無時節。

มัญชุศรีพึงทราบเถิด สรรพสัตว์ผู้ลุ่มหลง มีตื่นมีรู้ว่าอายุขัยนั้นสั้นและเปราะบางยิ่งนัก ดุจแสงไฟจากคิลา ดุจฟองบนน้ำ ดุจแสงอสนี^{๔๗} เหตุไหนในท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ จึงมีตระหนก มีหวั่นเกรงหนอ เหตุไหนในท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ จึงละโมภในลาภผลยิ่งนัก เหตุไหนในท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ จึงลุ่มหลงมัวเมาในสุราตณหาราคะ เหตุไหนในท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ จึงเกิดจิตอิจฉาริษยา สังสารวัฏนี้เป็นดังกระแสคลื่นในมหาสมุทร มีเพียงพระพุทธเจ้า โพธิสัตว์ทั้งหลายที่บรรลุถึงฝั่งกระโน้น สรรพสัตว์ผู้เป็นปุถุชนต้องจมลงเป็นแน่แท้ อนิจจภูตินั้นจักมาโดยไม่จำกัดซึ่งกาล

縱有無量無邊金銀財寶。情求贖命。無有是處。眾生當知。須觀此身。而生念言。是身如四毒蛇。常為無量諸蟲之所啖食。是身臭穢。貪欲獄縛。是身可惡。猶如死狗。

^{๔๔} พระจิรายุวัฒน์สูตรนี้ ภายในคือการแสดง ปฏิจจสมุปปาท อันเป็นพุทธภาวะ ที่มีอยู่แล้วเป็นนิตย์ มีนัยยะว่าผู้แจ้งในธรรมสูตรนี้ คือปฏิจจสมุปปาท ย่อมเป็นผู้มีอายุขัยยืนยาว คือมีพุทธภาวะ

^{๔๕} **不動國** คือโลกที่ไม่หวั่นไหว อาจหมายถึงสุชาวดีโลกธาตุ

^{๔๖} **八難** **อขณะ** ๘ คือสัตว์ ๘ ประเภทที่ยากจะได้พบพระพุทธเจ้า หรือได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์ มี ๑.สัตว์นรก ๒.สัตว์ดิรัจฉาน ๓.เปรต ๔.เวทดาที่อายุยืน ๕.คนที่เกิดในปัจฉิมประเทศ ๖.คนพิการ ๗.พวกมิจฉาทิฐิ ๘.สมัยที่ว่างจากพระพุทธเจ้า

^{๔๗} ดุจแสงไฟจากคิลาคือ สะเก็ดไฟที่เกิดจากหินกระทบกัน ,ดุจน้ำที่เกิดฟองอากาศ, ดุจแสงฟ้าแลบ

แม้มีเงินทองทรัพย์สมบัติจำนวนประมาณมิได้ หาขอบเขตมิได้ก็ตาม จักขอซื้อชีวิตไว้หาได้ไม่
สรรพสัตว์พึงทราบเถิด จงพิจารณาภายในและมีมนสิการว่า กายนี้ดุจจสรพิษสี่ ที่กินของสกปรกไม่มี
ประมาณอยู่เป็นนิจ กายนี้เน่าเหม็น มีโลภะและกามผูกมัดอยู่ ร่างกายนี้น่ารังเกียจ ดุจซากสุนัขที่ตายแล้ว

是身不淨。九孔常流。是身如城。羅刹處內。是身不久。當為烏鵲
餓狗之所食噉。須捨穢身。求菩提心。當觀此身。捨命之時。白汗流出。
兩手橫空。楚痛難忍。命根盡時。一日二日。至于五日。膨脹青瘀。膿汗
流出。父母妻子。而不喜見。乃至身骨。散在於地。脚骨異處。[骨*專]骨
[骨*坐]骨。腰骨肋骨。脊骨頂骨。髑髏各各異處。身肉腸胃。肝腎肺臟。
為諸蟲藪。

กายนี้ไม่สะอาด มีของเหลวไหลออกจากทวารทั้งเก้าอยู่เนื่องนิตย์ กายนี้ดุจเมืองที่มีรากษสอาศัย
อยู่ภายใน กายนี้มีคงอยู่ได้นาน จักเป็นอาหารของนกแร้งและสุนัขหิว จงเฝือกเจยในกายที่สกปรกนี้เถิด จง
แสวงหาโพธิจิต พึงพิจารณาภายในว่าเมื่อครั้งละสังขารของเหลวยอมไหลออก มือทั้งสองแบหนาย เจ็บปวด
ยากจะทานทน เมื่อสมัยที่ชีพขาดสิ้น ในหนึ่งวัน สองวัน จนถึงห้าวัน จะอืดพองและชำเขียว หนองยอม
ไหลออก บิดามารดาภริยาบุตรล้วนมีต้องการเห็น จนถึงกระดูกในกายก็เคลื่อนกระจัดกระจายบนพื้นดิน
กระดูกขาอยู่ที่หนึ่ง กระดูกไหล่ กระดูกฟัน กระดูกสะโพก กระดูกซี่โครง กระดูกสันหลัง กระดูกคีรีระ
หวักะไหลกต่างอยู่คนละที่ เนื้อ ไล่ กระเพาะ ตับ ไต ปอดล้วนเป็นที่ประชุมของหนอน

云何於中。橫生有我。生存之時。金銀珍寶。錢財庫藏。何關我
事。若有眾生。須免此苦。當須不惜國城妻子頭目髓腦。書寫是經。受持
讀誦諸佛祕藏。十二因緣。流通供養。念念成就。當得三藐三菩提心。難
可沮壞。終不中天。被橫死逼。

เหตุใดในท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ เมื่อตนได้กำเนิดมาแลยังมีชีวิต ทองเงิน รัตนมณี ทรัพย์สมบัติ ใช้
ของเราหรืออะไร หากมีสรรพสัตว์จักเว้นซึ่งทุกข์นี้ พึงมิเสียดายบ้านเรือน ภริยา บุตร คีรีระ ดวงตา ไข
กระดูก แล้วจารึกพระธรรมนี้ จดจำ สาธยายความลึกซึ้งของพระพุทธเจ้าทั้งหลายคือ**ปฏิจจนสมุปบาท** ให้มี
การสักการะแผ่กว้างออกไป ทุกสิ่งที่มีนัยหมายยอมสำเร็จ ได้บรรลุนุตรสัมมาสัมโพธิจิตที่ยากจักทำลาย
ที่สุดแล้วจักมีต้องถูกปีศาจเบียดเบียนให้มรณะก่อนเวลาอันควร

佛於大眾中。說此十二因緣佛性法時。一切大會。比丘比丘尼。優
婆塞優婆夷。天龍八部。人非人等。波斯匿王。并其眷屬。數如恆沙。皆
得三藐三菩提心。無生法忍。歎未曾有。一心頂禮。歡喜奉持。

สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อสมัยที่ทรงแสดงปฏิจลสมุปบาทอันเป็นพุทธภาวะนี้ บรรดาชนาชนในมหาสันนิบาต มีภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทพ นาค ลัตว์ในคติแปด มนุษย์และ อมนุษย์ต่างๆ พระเจ้าปเสนทิโกศล พร้อมด้วยบริวารเหล่านั้นอันคณาด้วยเมตตาในคงคานที ล้วน บรรลุถึงอนุตรสัมมาสัมโพธิจิตและอนุตตตติกกรรมกษานติ ได้พรรณนาว่า **สิ่งนี้ยังมีเคยเกิดขึ้นมาก่อน** มี เอกจิตน้อมเกล้าลงถวายอภิวาท โสมนัสปราโมทย์แล้วน้อมรับยึดถือต่อไป ด้วยประการฉะนี้..

佛說長壽滅罪護諸童子陀羅尼經

จบ ..กุมารपाल จิรายุวัฒน์ นิโรธกรรม ธารณีสูตร

คำอ่านธารณีมนตร์จาก

佛說長壽滅罪護諸童子陀羅尼經

กุมารपाल จิรายุวัฒน์ นิโรธกรรม ธารณีสูตร

บทที่ ๑

ปทมฺ ปทมฺ เทวี กษีนิ กษีนิ กษेमิน จูเร จูร จูรี หุรา หุรา ยฺรี ยฺร ยฺรี ปร ปริ-มฺญจ จิเท ภิเท ภญ
เช มาเถ จิห กเร สุวาหา

(อ่านว่า)

ปทมฺ ปทมฺ เทวี กษีนิ กษีนิ กษेमินะ จูเร จูระ จูรี หุรา หุรา ยฺรี ยฺระ ยฺรี ปะระ ปริ มฺญจะ จิเท ภิเท ภัญเช
มาเถ จิหะ กเร สุวาหา

บทที่ ๒

ตฺทยาถา จนฺทฺริ จนฺทฺร-วิเท จนฺทฺรม หุมํ จนฺทฺรวเต จนฺทฺร-ปุเร จนฺทฺร-ชเย จนฺทฺร-ติเร จนฺทฺร-วิเม
จนฺทฺร-ฐฺร จนฺทฺร-ประภะ จนฺทฺร-อุตฺตเร จนฺทฺร-ปะติเย จนฺทฺร-ภามะ จนฺทฺร-ชฺทฺเค จนฺทฺราโลเก สุวาหา

(อ่านว่า)

ตฺทยาถา จันฺทฺริ จันฺทฺระ-วิเท จันฺทฺรมะ หุม จันฺทฺรวเต จันฺทฺร-ปุเร จันฺทฺร-ชเย จันฺทฺร-ติเร จันฺทฺร-วิเม
จันฺทฺร-ฐฺร จันฺทฺร-ประภะ จันฺทฺร-อุตฺตระเร จันฺทฺระ-ปะติเย จันฺทฺระ-ภามะ จันฺทฺระ-ชฺทฺเค จันฺทฺรา โลเก สุวาหา

(เพิ่มเติม)

ธารณีมนตร์จาก

佛說護諸童子陀羅尼經

กุมารपालธารณีสูตร

บทที่ ๑

ตทยถา/ อคร/ คน คมณ/ ปลุลิจิลิ/ ค ปลิ ปลิ ปลิ/ ภูลิ ภูลิ/ รกษมิ สุลปิ/ จลปิ/

ปพนิศนิ ปิรหุຍ/ มนเย สุวาหา

ตฺททยถา/ อคะระ/ คนํ คคะฆะนํ/ ปลุลิ จิลิ/ คปะลิลิ ปะลิลิ ปะลิลิ/ ภูลิ ภูลิ/ รักษะมิ สุลปะปิ/ จะลปะปิ/
ปะทะนิศะนิ ปิระหั้นยะ/ มนะเย สุวาหา

บทที่ ๒

ตทยถา/ พุฑ พุฑ/ พุฑ โนมติ/ พุฑิ พุฑิ/ มลิติกษะย/ ปศลิ/ ปทุเมปลต/ ฐลิ ฐลิ/ ปรัตฐลิ/

ศมนิ/ กษพิกษลิ/ ปลติจลนุ/ ศมาติ/ พนุ พนุ/ พพนิติมนิ/ ทปนิ สุวาหา/ นิปลนิ สุวาหา

ตฺททยถา/ พุฑะ พุฑะ/ พุฑะ โนมะติ/ พุฑิ พุฑิ/ มลิติก ษะยะ/ ปะคะลิลิ/ ปทุเม ปะละตะ/ ฐลิ ฐลิ/ ปะระ
ตะฐลิ/ ศะมะนิ/ กษะพิกษะลิ/ ปะละติจะลัน/ ศะมาติ/ พันระพันุ/ พะทะนิติมะนิ/ ทะปะนิ สุวาหา/ นิปะละนิ สุวาหา

